

DE STER

Februari 1984
84ste jaargang
Nummer 2

INHOUDSOPGAVE

- 1 De prijs voor vrede, *Marion G. Romney*
- 9 Het woord van wijsheid — beleefd — nakomen,
Robert E. Wells
- 13 Laten we dit huwelijk helpen groeien,
James M. Harper
- 20 Hun boodschap leverde vruchten op,
J. Elaine Lattimore
- 22 Ouderling Joseph Anderson:
„Het leven is goed dank zij het evangelie,”
Breck England
- 32 Het licht beweegt nooit, *Spencer J. Condie*
- 34 Zoals het heiligen betaamt, *Brent Schindler*
- 37 Een visioen van de eeuwigheid, *Don Lind*
- 42 Voorwaarts, christenstrijders, *Jack Weyland*
- 50 De gemeenschap en contact,
Margaret Hoopes

KINDERSTER

- 1 Van vriend tot vriend: Ouderling David Haight,
Janet Peterson
- 4 „Heb je geen dorst?” *H. Kent Rappleye*
- 6 Maak ze maar groen, *Roberta L. Fairall*
- 7 Enos' gebed

Omslag: Het „Mansion House” te Nauvoo (Illinois). Ten behoeve van de bezoekers van Nauvoo gebouwd in opdracht van Joseph Smith. (Schilderij van Al Rounds.)

Jaarabonnement:

Fl. 21,60 storten op Citibank Amsterdam, rekeningnummer 266041434,
De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.
Bfr. 408 storten op Citibank Antwerpen, rekeningnummer 570-0157-600-33,
De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.
USA en Canada (niet per luchtpost): \$ 10,00

© 1984 by the Corporation of the President of The Church
of Jesus Christ of Latter-day Saints. All rights reserved.

Verlag Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage, Porthstrasse 5-7,
D-6000 Frankfurt am Main 50.

Erste Presidium:

Spencer W. Kimball
Marion G. Romney
Gordon B. Hinckley

Raad der Twaalf:

Ezra Taft Benson
Howard W. Hunter
Thomas S. Monson
Boyd K. Packer
Marvin J. Ashton
Bruce R. McConkie
L. Tom Perry
David B. Haight
James E. Faust
Neal A. Maxwell

Adviseurs:

M. Russell Ballard
Rex D. Pinegar
Charles Didier
George P. Lee

Endredacteur:

M. Russell Ballard

Hoofredacteur:

Larry A. Hiller

Adjunct-redacteur:

David Mitchell

Stafmedewerkster:

Lois Richardson

Vormgeving:

J. Scott Knudsen

Vertaling De Ster:

Henri J. A. Tenthof
van Noorden
Kerkelijk Vertaalbureau
Parkstraat 38
NL-3581 PL Utrecht

Nieuwsredacteur:

George Ph. M. Kraanen
Spoorlaan 15
NL-3721 PA Bilthoven

DE PRIJS VOOR VREDE

President Marion G. Romney
Eerste raadgever in het Eerste Presidium

*Deze boodschap,
ontleend aan een eerder gehouden toespraak, wordt hier
op aanwijzing van president Romney afgedrukt.*

Ik koos als onderwerp de prijs voor vrede, omdat de wereld zich zulke intense zorgen maakt over vrede — en het feit dat wij er duidelijk niet in slagen hem te verkrijgen. Helaas schijnen we bij ons streven naar vrede, zoals Paulus zo terecht zei „ten allen tijde (te) leren, zonder ooit tot erkenning der waarheid te kunnen komen”. (2 Timoteüs 3:7.) We schijnen ook te zijn, zoals Jesaja zei, in „een droom, een nachtgezicht . . . zoals wanneer een hongerige droomt, dat hij eet, maar als hij ontwaakt, is hij nog onverzadigd”. (Jesaja 29:7-8.)

Toen ik tijdens de Eerste Wereldoorlog in dienst was, werd ons gezegd dat wij „de wereld veilig maakten voor de democratie”; wij vochten in een oorlog die een eind zou maken aan alle oorlog. Toen mijn zoon tijdens de Tweede Wereldoorlog in dienst was, werd hem gezegd dat hij bezig was de zaak van de vrijheid te redden. Diezelfde verklaring is de afgelopen decennia alsmat opnieuw gebruikt.

Hoe komt het toch dat onze generatie, met al haar kennis, zo'n ontstellend gebrek aan succes heeft gehad bij haar streven naar vrede? Het enige antwoord dat

ik u kan geven, is dat wij niet bereid zijn de prijs die ervoor staat te betalen. Het is mijn bedoeling die prijs hier uiteen te zetten.

Vrede is op verschillende manieren omschreven, maar wij zouden hem kunnen beschouwen als „in harmonie zijn met zichzelf, met God en met onze medemensen”. Dit denkbeeld omvat alle elementen die voorkomen in de definitie uit het woordenboek.

De tegenovergestelde toestand van vrede en harmonie, zeggen zij die woordenboeken samenstellen, wordt gekenmerkt door conflict, strijd, twist en oorlog.

Laten we deze twee omschrijvingen van vrede en de tegenstellingen ervan eens in het licht van de Schriften bekijken. Let wel, echter, dat ik aan de kant van de Schriften sta, daar ik ervan overtuigd ben dat zij het geopenbaarde woord van God bevatten, en dat God, die alle dingen weet, de waarheid heeft gesproken. Dit zeggen de Schriften:

Volgens de apostel Paulus omvatten „de werken van het vlees . . . hoerij . . . losbandigheid, afgoderij . . . veten, twist . . . uitbarstingen van toorn, tweedracht . . . nijd, dronkenschap . . . en dergelijke”. (Galaten 5:19-21.) Merk op hoezeer deze werken van het vlees lijken op conflict, strijd, twist, en oorlog — de tegenpolen van vrede en harmonie.

„Maar de vrucht van de Geest,” vervolgt Paulus, „is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, vriendelijkheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing,” (Galaten 5:22-23) precies die eigenschappen van de vrede die wij zoeken.

Is het niet volkomen duidelijk uit deze omschrijvingen, dat wat we moeten doen om vrede te hebben, het verkrijgen van de vrucht van de Geest is? Of, om het op

„Het verkrijgen van vrede vergt het uitschakelen van satans invloed.”

een andere manier te stellen, daar Lucifer „de vader van twisten is” (3 Nephi 11:29), het tegenovergestelde van vrede, de prijs voor vrede het overwinnen van satan is.

Ik weet dat er mensen in de wereld zijn die het bestaan van een persoonlijke satan ontkennen. Dit is een onjuiste ontkenning, die door de vader van alle leugens zelf wordt aangemoedigd, maar het is niets nieuws. Op zijn bevel iedere antikrist vanaf het begin het bestaan van satan ontkend. De waarheid is, echter, dat Lucifer een persoon van geest is, net zoals Jezus en u en ik personen van geest waren voordat wij geboren werden. In de geestenwereld was hij een persoon met grote capaciteiten. Jesaja noemt hem een zoon des dageraads. „Gij morgenster, zoon des dageraads; hoe zijt gij ter aarde geveld,” weeklaagt hij. (Jesaja 14:12.)

Maar Lucifer verwierp het plan van de Vader voor de verlossing van het mensdom en trachtte er zijn eigen plan voor in de plaats te stellen. Toen dit niet lukte, werd hij, samen met een derde van de hemelse heirscharen nedergeworpen, ” en hij werd Satan, . . . de vader van alle leugens, om de mensen te misleiden en te verblinden, en om hen gevankelijk weg te voeren naar zijn wil,” dat wil zeggen, „allen, die niet naar Mijn stem zouden luisteren”. (Mozes 4:2-4.)

Eén van satans slachtoffers, Korihor geheten, die met stomheid was geslagen wegens het herhaaldelijk ontkennen van het bestaan van God, „streekte zijn hand uit en schreef als volgt: Ik weet, dat ik stom ben, want ik kan niet spreken; en ik

weet, dat niets dan de kracht Gods mij dit kon berokkenen; ja, en ik wist ook dat er een God was.

Doch ziet, de duivel heeft mij verleid; want hij verscheen mij in de gedaante van een engel, en zeide tot mij: Ga, en breng deze mensen op de goede weg, want zij zijn allen dwalende een onbekende God nagevolgd. En zij zeide tot mij: Er is geen God; en hij leerde mij wat ik moest spreken. En ik heb zijn woorden onderwezen, omdat ze aangenaam waren voor het zinnelijk gemoed; en ik onderwees ze, totdat ik mijn pogingen wel geslaagd mocht zien, zodat ik waarlijk geloofde, dat ze waar waren; en om deze reden wederstond ik de waarheid, totdat ik deze grote

vloek op mij heb gebracht." (Alma 30:52-53.)

Ziet u, terwijl hij bezig was hun bestaan te ontkennen, wist Korihor dat er een satan en een God bestonden. Veel van Korihors hedendaagse tegenhangers vormen de vervulling van de voorspelling van Nephi, die over onze tijd zei:

„Want ziet, te dien dage zal hij in het hart der mensenkinderen woeden, en hen tot toorn tegen het goede ophitsen.

En anderen zal hij bevredigen en in zinnelijke gerustheid doen indommelen, zodat zij zullen zeggen: Alles is wel in Zion; ja, het gaat Zion voorspoedig, alles is wel. En aldus bedriegt de duivel hun ziel, en voert hen bedachtzaam ter helle.

En ziet, weer anderen verleidt hij, en vertelt hun, dat er geen hel is; en hij zegt tot hen: Ik ben geen duivel, want die bestaat niet — en aldus fluistert hij in hun oren, totdat hij hen in zijn verschrikkelijke ketenen slaat, waaruit geen bevrijding is." (2 Nephi 28:20-22.)

Welnu, wij kunnen van het volgende verzekerd zijn: als er geen duivel is, is er ook geen God. Maar er is een God en er is een duivel en het verkrijgen van vrede vergt het uitschakelen van satans invloed. Waar hij is, kan nooit vrede zijn. Voorts is vreedzame coëxistentie met de duivel onmogelijk. Hij kan er niet toe worden gebracht mee te werken aan het handhaven van vrede en harmonie. Hij bevordert slechts de werken van het vlees.

„Doch wanneer iets de mens overhaalt om kwaad te doen, en niet in Christus te geloven, Hem te verloochenen, en God niet te dienen, dan moogt gij met volkomen zekerheid weten, dat het van de duivel is; want op deze wijze gaat de duivel te werk; want hij beweegt niemand om goed te doen, neen, niemand; evenmin doen zijn engelen het; evenmin doen zij het, die zich aan hem onderwerpen." (Moroni 7:17.)

Voordat de vrede tot stand gebracht kan worden, moet dus de invloed van satan volledig overwonnen worden. Zelfs in de hemel kon er geen vrede met hem zijn nadat hij tegen God was opgestaan. Daar, in de wereld der geesten, konden de Vader en de Zoon geen basis vinden waarop er met hem kon worden samengewerkt. Hij moest uitgeworpen worden — een compromis was onmogelijk, uitwerping was de enige oplossing.

„Niemand," zei Jezus, „kan twee heren dienen, want hij zal of de ene haten en de andere liefhebben, of zich aan de ene

hechten en de andere minachten; gij kunt niet God dienen en de Mammon." (Matteüs 6:24.)

Het leven op aarde is voor ieder mens een tijd van beproeving, waarin twee geweldige machten hem in tegenovergestelde richtingen trekken. Aan de ene kant bevindt zich de macht van Christus en zijn gerechtigheid. Aan de andere kant bevinden zich satan en zijn trawanten. Onder het uitoefenen van de hun door God gegeven vrije wil, moet het mensdom de keus maken in gezelschap van de één of van de ander te reizen. De beloning voor het volgen van de één is de vrucht van de Geest: vrede. De beloning voor het volgen van de ander is de werken van het vlees: het tegenovergestelde van vrede.

De strijd om de ziel van de mensen wordt nu al zesduizend jaar lang met onverminderde woede door satan gevoerd. De wijdverbreide losbandigheid, afgoderij en strijd, het bloedvergieten, lijden en verdriet waaronder de inwoners van de aarde door de eeuwen heen hebben gekreund, getuigen van het feit dat satan altijd een machtige invloed heeft uitgeoefend.

Maar hoewel over 't algemeen de werken van het vlees hoogtij hebben gevierd, zijn er tenminste twee tijdperken van vrede geweest — en er is er nog een op til.

Na de bediening van Christus, verbanden de Nephieten de werken van het vlees, waarna zij de vrucht van de Geest verkregen. En dit is hoe zij het deden: „De discipelen van Jezus hadden . . . gemeenten van Christus opgericht. En allen, die tot hen kwamen, en zich oprecht van hun zonden bekeerden, werden in de naam van Jezus gedoopt; en zij ontvingen tevens de Heilige Geest. En in het zes en dertigste jaar, was het ganse volk in het gehele land . . . tot de Here bekeerd."

Dientengevolge „waren (er) geen twisten en woordenwisselingen onder hen . . . wegens de liefde Gods, die in het hart der mensen woonde. En men vond geen afgunst of strijd, of moeilijkheden, of hoerrijen, of leugen of moord, of enigerlei ontucht . . . maar zij waren verenigd, de kinderen van Christus en erfgenamen van het koninkrijk Gods . . . en iedereen handelde rechtvaardig met zijn medemens . . . en er kon waarlijk geen gelukkiger volk zijn onder alle mensen, die door God waren geschapen”. (Zie 4 Nephi 1-2, 15-16.)

Haast twee eeuwen lang heerste deze toestand onder hen, waarna de Nephieten zich afwendden van het evangelie van Jezus Christus en de werken van het vlees omhelsden en „waren er onder hen, die zich in hoogmoed begonnen te verheffen . . . En zij werden in klasse verdeeld; en zij gingen kerken voor zichzelf bouwen om winst te verkrijgen, en begonnen de ware kerk van Christus te verloochenen”. Er waren er ook onder hen „die voorgaven de Christus te kennen, en toch verloochenden zij het grootste gedeelte van zijn evangelie”, een volmaakt voorbeeld van onze tijd. Welnu, „deze kerk nam sterk toe wegens ongerechtigheid, en door de macht van Satan, die invloed over hun harten kreeg”. (4 Nephi 24-28.) Zich aldus overgevend aan satan, werd dit Nephitische volk, dat dank zij zijn stipte gehoorzaamheid aan het evangelie van Christus haast tweehonderd jaar lang volmaakte vrede had genoten, binnen nog eens tweehonderd jaar als volk volledig uitgeroeid door middel van een burgeroorlog.

Nog een volk dat vrede bereikte, was het volk van Henoch, dat voor de zondvloed op aarde leefde. Het bereikte die vrede op dezelfde manier als de Nephie-

ten en was even gelukkig. Dit volk, echter, bezweek niet voor satan en keerde niet terug naar de werken van het vlees. Integendeel, het bleef een rechtvaardig volk en „de Heere kwam bij Zijn volk wonen . . . En de Heere noemde Zijn volk *Sion*, want zij waren één van hart en één van geest, en leefden in gerechtigheid”. En zij bouwden een stad, „die de Stad der Heiligheid, ja, *Sion* werd genoemd”, en „na verloop van tijd werd *Sion* ten hemel opgenomen”, waar zij zich nu bevindt. (Mozes 7:16-21.)

Van alle nakomelingen van Adam en Eva, is dit volk van Henoch, voor zover ik ben ingelicht, het enige dat blijvende, volmaakte vrede heeft bereikt.

Zoals het bij de Nephieten en het volk van Henoch was, zo is het altijd geweest en zal het altijd zijn; want het uitbannen van satan door het naleven van het evangelie van Jezus Christus is de prijs voor — en de enige weg tot — vrede. In zijn oneindige bezorgdheid om het welzijn van zijn kinderen, stippelde Hij deze koers tot vrede voor hen uit aan het begin der tijden, en Hij heeft het sindsdien in iedere bedeling opnieuw uitgestippeld. Even consequent heeft Hij waarschuwingen laten horen voor de rampen die volgen op het afwijken van die koers. Als één mens toegeeft aan satan en vervuld wordt van de werken van het vlees, wordt hij verwickeld in een innerlijke strijd. Als twee mensen voor hem bezwijken, voeren zij allebei een innerlijke strijd en vechten zij ook met elkaar. Als vele mensen bezwijken, is een hele maatschappij gevuld met spanning en strijd. Als de leiders van een land bezwijken, is er strijd over de gehele wereld, „want”, zegt Jesaja, „de goddelozen zijn als de zee, zo opgezweept, dat zij niet tot rust kan komen, en wier wateren slijk en modder opwoe-

len. De goddelozen, zegt mijn God, hebben geen vrede." (Jesaja 57:20-21.)

Zoals de gevolgen van de werken van het vlees universeel van toepassing zijn, zo zijn ook de gevolgen van het evangelie der vrede van universele toepassing. Als één man het naleeft, heeft Hij vrede in zijn hart. Als twee het naleven, hebben beide vrede in hun hart en met elkander. Als de burgers van een land het naleven, geniet het volk binnenlandse vrede. Wanneer er voldoende landen de vrucht van de Geest genieten om de aangelegenheden van de wereld te beheersen, dan, en pas dan zal er geen oorlog meer zijn!

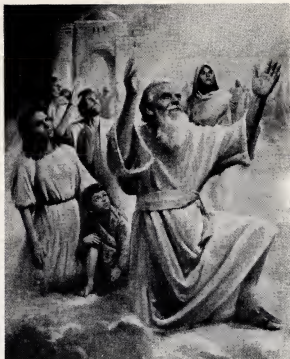
Nu zijn er ook mensen die trachten de Heer te dienen zonder de duivel aanstoot te geven. Dit werpt bij vele zoekers naar de waarheid de lastige vraag op of er geen neutraal terrein bestaat waarop vrede kan worden verkregen. Moet de keus persé liggen tussen vrede aan de ene kant, die wordt verkregen door zich te schikken naar het evangelie van Jezus Christus, en twist en oorlog aan de andere kant?

Bij het beantwoorden van deze vraag, kan ik veilig stellen, dat als er een neutraal terrein bestaat, dit vooralsnog niet ontdekt is; en dat, niettegenstaande het feit dat er reeds lang en intensief naar gezocht is. Onkundig van de prijs die voor vrede moet worden betaald, ofwel die negerend, heeft de mens vele oplossingen geprobeerd. Er waren de vredesconferenties te Den Haag van 1899 en 1907, de Volkenbond na de Eerste Wereldoorlog, en er zijn eindeloos veel verdragen, overeenkomsten en verbonden gesloten, alle zonder succes.

Soms hopen wij met de beste bedoelingen en zelfs wanhopig veel, op de werken en de wijsheid van mensen. Ik herinner mij dat vlak voor het uitbreken van de

Eerste Wereldoorlog in augustus 1914, dr. David Starr Jordan, destijds hoofd van de Stanford University (Californië) en eminent voorstander van de vrede, de uitspraak deed dat de heersende toestand in de wereld grote oorlogen tussen de volkeren onmogelijk maakte, dat er nooit meer een grote internationale oorlog kon zijn en er dus ook nooit meer zou zijn, dat de wereld die fase van barbaarsheid was ontgroeid.

Ouderling James E. Talmage, die hem had horen spreken, zei „Hij toonde aan dat de zakelijke belangen dermate samenvielen, dat als een land zo onbezonnen zou zijn om een andere natie de oorlog te verklaren, de bankiers hun veto uit zouden spreken omdat zij teveel te verliezen hadden; en dat als de stem van de bankiers niet ter harte werd genomen, het volk op zou staan en zeggen: ‚Er zal geen oorlog zijn.‘ . . . Vervolgens toonde hij aan de hand van nog een geweldige reeks feiten aan hoeveel een oorlog in deze tijd zou kosten, waarna hij tot zijn eigen tevredenheid bewees dat er in de hele wereld niet genoeg middelen bestonden om een grote oorlog langer dan enkele maanden vol te houden. Na afloop van zijn toespraak zei (ouderling Talmage) tegen hem: ‚Ik wou dat ik u kon geloven, doctor. ‚Gelooft u mij niet?‘ ‚Inderdaad. ‚En waarom niet?‘ ‚Omdat u een aantal van de belangrijkste factoren van uw probleem over 't hoofd heeft gezien. ‚En wat zijn die dan wel?‘ ‚De woorden van de profeten; en bij een aangelegenheid die het bestaan van de volkeren betreft, hecht ik grotere waarde aan de woorden van de profeten dan aan de gevolgtrekkingen van een academicus, zelfs die van een eminent academicus zoals u, doctor.‘” (James E. Talmage, *Liahona*, deel 5, blz. 677-679.)

Henoch en zijn volk bouwden de Stad der Heiligheid, die in de hemel werd opgenomen.

Het feit dat de wereld binnen dertig jaar na dr. Jordans voorspelling twee wereldoorlogen heeft gekend en sindsdien drie decennia van oorlog en geruchten van oorlogen heeft gehad, doet denken aan de woorden van de Heer bij monde van Jesaja: „De wijsheid van zijn wijzen zal tenietgaan en het verstand van zijn verstandigen zal schuilgaan.” (Jesaja 29:14.)

Als wij vrede willen hebben, broeders en zuster, zullen wij moeten besluiten de prijs voor die vrede te betalen. Zo luidt het woord van God en zo leert ons ook zesduizend jaar geschiedenis van het menselijk ras.

Welnu, hoewel ik van mening ben dat veel mensen in deze tijd zo besmet zijn met de werken van het vlees dat zij ze niet als zodanig herkennen en het dientengevolge velen ontbreekt aan de vereiste moed om de prijs voor vrede te betalen,

moeten wij toch niet, als een soort Jona, zitten te mokken onder de wonderboom als sommigen van hen het roer omwenden om de beginselen van de Vredevorst toe te passen en de vreugdevolle gevolgen daarvan ondervinden. Wij behoren ons, integendeel, te verheugen, want het verkondigen van vrede is het enige doel van onze zending in het leven. Wij behoren er geen genoeg in te scheppen dat 's mensen streven naar vrede ineffectief is gebleken. Ik voer geen strijd tegen hun pogingen. Velen van hen doen hun uiterste best naar het licht waarover zij beschikken. Niettemin kan ik geen rechtvaardiging vinden voor ons, die in het bezit zijn van het heldere licht van het geopenbaarde evangelie van Christus, om ons leven lang in de mist rond te strompelen achter het onzekere schijnsel aan van een flakkerende kaars die door de wijsheid der mensen is ontstoken. Wij moeten onze krachten daarentegen besteden aan het verspreiden van het ware licht en de mist overlaten aan degenen die dat licht niet zien.

Toch ervaren we, zelfs terwijl wij ons ervoor inspannen het evangelie van vrede te onderwijzen, dat de meeste mensen zich liever op andere aspecten van het probleem willen concentreren. Dit moet ons echter niet wanhopig of somber stemmen. Wij behoren van het leven te genieten in het licht van geopenbaarde waarheid. Daarbij moeten wij op de hoogte blijven van hetgeen de Heer heeft gezegd over de prijs voor vrede.

Ik ben dankbaar dat de dagen van mijn proeftijd in deze bedeling vallen, waarin het licht van de geopenbaarde waarheid in al zijn stralende heerlijkheid schijnt. Ik kan mij geen andere tijd voorstellen waarin ik liever op aarde had willen leven. Als er, in de voorzienigheid Gods, rampen ko-

men, zal de aarde niet uit elkaar spatten of onbewoonbaar worden, noch zullen alle volkeren van de aarde worden vernietigd. Die rampen zullen slechts deel uitmaken van de door de profeten voorspelde gebeurtenissen die voeren tot de dageraad van een heerlijk millennium van volmaakte vrede. Want dit weet ik — en ook u kunt er van verzekerd zijn — dat de gerechtigheid uiteindelijk zal zegevieren; de machten der duisternis zullen

overwonnen worden; er zal vrede komen.

Laat ons als volk plechtig beloven en in ons eigen leven, in ons gezin, bij onze zakelijke betrekkingen en bij al ons handelen met anderen en met elkaar, de beginselen van het herstelde evangelie van Jezus Christus toe te passen. De vrucht van de geest ervan voert tot vrede. En ieder van ons kan innerlijke vrede hebben als we bereid zijn de prijs te betalen die ervoor staat. □

Suggesties voor huisonderwijzers

Enkele belangrijke punten die u desgewenst kunt gebruiken bij uw huisonderwijs:

1. Vrede is „in harmonie zijn met zichzelf, met God en met onze medemensen”. Wat wij moeten doen om vrede te verkrijgen, is de Geest verkrijgen.

2. De prijs voor vrede is het overwinnen van satan. Waar hij is kan er nooit vrede zijn. Ook vreedzame coëxistentie met satan is onmogelijk.

3. Soms hopen wij met de beste bedoelingen en zelfs wanhopig veel, op de werken en de wijsheid van mensen. Niettemin moeten wij, die in het bezit zijn van het heldere licht van het geopenbaarde evangelie van Christus, niet ons leven lang het onzekere schijnsel volgen van een flakkerende kaars die door de wijsheid der mensen is ontstoken. Wij moeten onze krachten daarentegen besteden aan het verspreiden van het ware licht.

4. Wij kunnen ervan verzekerd zijn dat de gerechtigheid uiteindelijk zal zegevieren; de machten der duisternis zullen overwonnen worden; er zal vrede komen.

Wenken voor de bespreking

1. Bespreek uw persoonlijke gevoelens en ervaringen aangaande de prijs voor vrede. Vraag de gezinsleden naar hun gevoelens dienaangaande.

2. Zijn er teksten of aanhalingen in dit artikel die het gezin voor zou kunnen lezen en bespreken?

3. Zou deze bespreking beter tot haar recht komen als er van tevoren met het gezinshoofd werd gesproken? Is er een boodschap van de quorumleider of bisschop voor het gezinshoofd over vrede?

Het woord van wijsheid — beleefd — nakomen

*Het in acht nemen
van de etiquette wanneer wij
anderen ontvangen of zelf
te gast zijn bij mensen
die er normen op na
houden die niet stroken
met de onze.*

Ouderling Robert E. Wells
van het Eerste Quorum der Zeventig

Daar ik al jaren veel omga met niet-leden, hen thuis ontvang en op mijn beurt door hen ontvangen word, wordt mij vaak gevraagd hoe een lid van de kerk behoort te reageren wanneer hij tegenover afwijkende normen komt te staan, in het bijzonder met 't oog op het woord van wijsheid. Wellicht kan ik deze vraag het beste beantwoorden door te vertellen hoe ik het probleem zoal heb aangepakt en u deel-

genoot te maken van een aantal beginse-
len die mij ten gevolge van mijn ervaringen
duidelijk zijn geworden.

Laten wij eerst eens de problemen be-
kijken waar een gastheer mee te maken
kan krijgen wanneer hij vrienden ont-
vangt die geen lid van de kerk zijn.

Tegenwoordig verzoeken mijn vrouw
en ik onze gasten eenvoudig om bij ons
thuis het woord van wijsheid in acht te ne-
men. Er staan geen asbakken en wij
schenken geen koffie of alcoholische
dranken. Ik vraag mijn vrienden zelfs om
niet te roken in mijn auto of in de kleine
vliegtuigen die ik weleens bestuur. Geen
van hen neemt daar aanstoot aan. Maar
het is niet altijd zo eenvoudig geweest.

Ik herinner mij een moeilijke periode
toen wij pas getrouwd waren. Ik was nau-
welijks terug uit het zendingsveld en had
een baan aangenomen bij een van de be-
langrijkste internationale bankinstellin-
gen van de wereld. Ik werd uitgestuurd
naar Zuid-Amerika, waar wij verwacht
werden gastvrijheid te bieden aan vrien-
den van de bank en aan vele hoogwaar-
digheidsbekleders. Ik heb in die jaren iets
zeer fundamenteels geleerd over de ver-
schillende culturen. Iedere cultuur ont-
wikkelt bepaalde maatschappelijke ritue-
len voor het overbrengen van gastvrij-
heid, vriendschappelijkheid en aanvaar-
ding. Sommige van deze rituelen zijn ven-
enigbaar met het woord van wijsheid, an-
dere niet. Wij ondervonden, echter, dat
wij zo goed als altijd, zowel als gastheer
als gast, in staat waren deze rituelen iets
te wijzigen, wij nog steeds op hartelijke
en oprechte wijze deel konden nemen
aan de vriendschappelijkheid die door
middel van het ritueel werd uitgedrukt.

Er is, bijvoorbeeld, de delicate aange-
legenheid van de formele toast die wordt
uitgebracht met champagne in traditio-

nele champagneglazen. Als ik ergens te
gast was, vroeg ik de ober mij wat vruch-
tensap te geven in plaats van champag-
ne. Men hoeft slechts bij aankomst even
met hem te overleggen. Wacht vooral
niet totdat het moment van de toast daar
is, want u kunt niet verlangen dat het hele
gezelschap en de gastheer op u wachten.
De ober een fooi geven zal hem helpen
zich te herinneren wie u bent. Het is ook
nuttig hem te vertellen waar u zich zult be-
vinden wanneer het een groot gezelschap
betreft.

Wanneer u als lid van de kerk zelf gast-
heer bent en een toast uit moet brengen,
is het probleem meer in het oog lopend. Ik
loste het probleem voor de eerste keer
met succes op in Paraguay, en ik heb die-
zelfde formule sindsdien steeds gebruikt.
Ter gelegenheid van een belangrijk diner,
waarbij ik een toast moest uitbrengen
aan de president van het land, aan de le-
den van het kabinet en aan Paraguay zelf
als ons gastland, besloot ik water te ge-
bruiken. Eén van de cliënten van de bank
was het nieuwe drinkwaterleidingbedrijf,
dat voor het eerst in de geschiedenis van
dat land zuiver water produceerde dat
prima smaakte. Op het daartoe bestemde
ogenblik hief ik mijn champagneglas vol
water op en zei tot de vooraanstaande ge-
nodigden: „Ik weet niet wat er in uw glas
zit, maar in het mijne zit het zuiverste aller
vloeistoffen: water van de drinkwaterlei-
ding van Asuncion, en ik hef mijn glas om
een welgemeende toast uit te brengen
aan zijne excellentie de president,” enzo-
voort, enzovoort. Het compliment was
oprecht en sloeg aan. Er werd hartelijk
gelachen en niemand vergat ooit die
„mormoonse toast”.

Als ontvangende partij vielen onze
functies in twee categorieën uiteen. Vol-
gens onze afspraak met de bank ontvin-

gen wij volgens hun normen wanneer het een zakenfunctie betrof en zij de kosten voor hun rekening namen. Er waren echter ook tal van gelegenheden waarbij zakenvrienden onverwachts langskwamen en wij hen uitnodigden te blijven eten. In dat geval zeiden we: „Jullie zijn hier als persoonlijke vrienden, met het gevolg dat wij jullie als familie willen behandelen.” Vervolgens boden wij hun alleen datgene aan wat wij thuis gewend waren te gebruiken, dus geen koffie en geen drank.

Bij andere gelegenheden, wanneer het een bijzondere privé-gebeurtenis betrof, zoals een feest of ontvangst voor familie of kerkelijke hoogwaardigheidsbekleders uit Salt Lake City, waarschuwden wij onze gasten dat het een „mormoons feest” zou zijn en begrepen zij wat er van hen werd verwacht. Haast altijd als iemand een sigaret opstak, was dit onbewust gebeurd en was de persoon in kwestie na een vriendelijke herinnering volkomen bereid de sigaret buiten op te roken.

Gastheer zijn werpt hele andere problemen op dan zelf te gast te zijn bij een niet-lid thuis. Gast zijn is veel eenvoudiger. Onze gastheren spanden zich altijd tot het uiterste in om ons op ons gemak te stellen en wij probeerden hen daarin tegemoet te komen. Onze ervaring was dat niet melk maar vruchtensap het gemakkelijkste vervangmiddel is voor koffie. Wij ontdekten ook dat wanneer onze gastvrouw „koffie” vroeg, zij slechts de bedoeling had aan onze wensen te voldoen en er geen enkele moeite mee had wanneer wij antwoordden: „Nee, dankuwel, maar heeft u soms wat vruchtensap?” Als die niet voorhanden was, verzekerden wij de mensen eenvoudig dat we werkelijk nergens behoefte aan hadden. De volgende keer, echter, dat we bij hen kwamen, hadden zij altijd wel verschillende

soorten vruchtensap bij de hand. In de meeste landen zijn tegenwoordig ook vervangmiddelen voor koffie en verschillende soorten kruidenthee verkrijgbaar.

Soms gebruikte ik diezelfde tactiek bij diners en vroeg ik om druivensap in plaats van wijn. Gewoonlijk was het de eerste keer niet voorhanden, maar de tweede keer zeer zeker wel. Wij ontdekten dat haast iedereen onze druivensap bij hun diners wilde proberen. Wij probeerden dit op geen enkele manier te verdoezelen, maar er juist een prettig gesprekspunt van te maken onder het eten.

Gastvrouwen die ons uitnodigden, belden gewoonlijk van tevoren op om te vragen of wij een voorkeur hadden voor een bepaalde vruchtensap; of er soms andere dingen waren die wij niet aten, zoals ham; of wij soms vegetariërs waren. Wij namen altijd de gelegenheid te baat om ons woord van wijsheid uit te leggen en gewoonlijk waren zij opgelucht te horen dat het zo eenvoudig was.

Tabak vormde nooit een probleem. Mensen roken niet voor de gezelligheid. Er zijn misschien wel bepaalde samenlevingen met een rooketiquette, maar ik ben ze niet tegengekomen. Niet roken is een teken van wijsheid in de internationale maatschappelijke kringen waarin ik heb verkeerd.

Een zeer enkele keer, echter, krijgt men te maken met een gelegenheid waarbij de etiquette een zeer grote rol speelt en die een probleem kan vormen tenzij men van tevoren gewaarschuwd is. Het gaat om die uiterst elegante kringen waarin „high tea” wordt geserveerd, een ritueel dat gewoonlijk is voorbehouden aan naaste familieleden en zeer intieme vrienden van de familie. De geweldige vormelijkheid en het protocol die ermee gemoeid zijn, zijn uiterst indrukwekkend,

ja, welhaast zinnebeeldig. Er wordt een zilveren theeservies gebruikt, dat dikwijls honderden jaren oud is. De koppen en schotels zijn van het duurste geïmporteerde porcelein. De gastvrouw neemt de honneurs waar achter de theetafel en er wordt iemand gekozen voor de eervolle taak haar te helpen bij het schenken van de thee uit de pot of van kokend water op de theebuultjes in de kopjes. De gastvrouw kijkt je aan en vraagt: „Eén of twee klontjes suiker?”

Een mogelijk antwoord is eenvoudig: „Geen van beide dank u, maar citroentheet zou mij zeer welkom zijn.” Dit maakt het de dames gemakkelijk wat kokend water over het altijd aanwezige schijfje citroen te gieten, waarna u niet alleen daarvan genieten kunt, maar ook van de heerlijke gebakjes die op zilveren schalen geschikt voor u staan.

Ik heb nog nooit meegemaakt dat het nodig was een uitnodiging uit de weg te

gaan wegens het woord van wijsheid. Als er geen gemakkelijke of grappige manier was om bepaalde dingen te weigeren, mankeerde er nooit iets aan de rechtstreekse manier: „Nee, dankuwel.” Niemand heeft daar ooit anders op gereageerd dan met de vraag: „Kan ik u iets anders geven?”

Ik heb het naleven van het woord van wijsheid nooit aanleiding gevonden voor onbehaaglijkheid of opgelatenheid. Ik ben nooit een gastheer of gastvrouw tegengekomen die zich er niet volkomen voor inspande ons precies datgene voor te zetten wat wij wilden hebben. Niemand trok onze normen in twijfel; ik herinner me zelfs geen enkele gelegenheid waarbij wij niet werden gevraagd ons geloof uit te leggen en daarbij was het meestal het woord van wijsheid dat aanleiding gaf tot het gesprek. Naar mijn inzicht hebben onze vrienden en collega's ons standpunt altijd gerespecteerd. □

Laten wij er eens over praten

Na het lezen van het woord van wijsheid — beleefd — nakomen, wilt u misschien de volgende vragen bespreken:

1. Welke invloed heeft iemands houding ten opzichte van het woord van wijsheid op zijn houding jegens degenen die er andere normen op na houden?

2. Welke van de suggesties van de schrijver komen u bijzonder waardevol voor in uw eigen situatie?

3. Welke andere manieren heeft u ontdekt om anderen beleefd te laten weten wat uw normen zijn aangaande het woord van wijsheid?

4. Onder welke omstandigheden kan een gastheer die lid van de kerk is gevoelig zijn gasten vragen zich te voegen naar zijn normen? Onder welke omstandigheden kan hij dat niet doen?

5. Hoe kan *nu* beslissen hoe u gaat reageren in het soort situaties dat door de schrijver wordt beschreven, u helpen genante ogenblikken of moeilijkheden te vermijden wanneer u zich in soortgelijke situaties bevindt?

LATEN WE DIT HUWELIJK HELPEN GROEIEN!

James M. Harper

Er zat een jonge vrouw tegenover mij een volgens haar „hopeloos” huwelijk te beschrijven. Ze was slechts enkele maanden daarvoor in de tempel getrouwd, maar de dingen liepen eenvoudig niet naar wens. De romantiek was bezig te verdwijnen, zei ze; bij de dagelijkse beslommeringen van het leven was de aantrekkelijkheid van haar man verdwenen. Toen ik vroeg waarom hij niet was meegekomen, antwoordde zij dat hij zich niet bewust was van enige moeilijkheid in hun verhouding. „Hij is echt wel een beste man,” zei ze, „maar ik voel me gewoon niet meer verbonden met hem. Mijn liefde is verdwenen.”

Ik heb sinds die dag herhaaldelijk nagedacht over verbondenheid in het huwelijk. De Heiland onderwees het beginsel verbondenheid toen Hij in antwoord op een vraag van de Farizeeën antwoordde: „Daarom zal een man zijn vader en moeder verlaten en zijn vrouw aanhangen . . . Hetgeen dan God samengevoegd heeft, scheidt de mens niet.” (Matteüs 19:5-6.) Het woord *aanhangen* is een krachtig doe-woord dat sterk gehecht zijn betekent.

Liefde is de onmisbare factor bij het aanhangen van de gade. „Gij zult uw vrouw met geheel uw hart liefhebben,” zei de Heer, „en gij zult haar aankleven en geen ander.” (Leer en Verbonden 42:22.) Het woord *liefde* heeft echter verschillende betekenissen voor verschillende mensen. Voor sommigen is liefde slechts een gevoelsmatige en lichamelijke attractie die vergezeld gaat van romantische idealisering. Voor deze mensen omvat liefde niet noodzakelijkerwijs de belangrijke denkbeelden *verbonden zijn* en *aanhangen*. Voor anderen betekent liefde het rustige, bestendige gevoel dat zich ontwikkelt tussen twee mensen naarmate zij belangrijke ervaringen in het leven samen beleven. Beide soorten liefde zijn belangrijk; beide dragen bij aan een goed huwelijk. Maar in vele gevallen wordt het belang van de romantische liefde overdreven, terwijl de verbondenheid die tot een werkelijk aanhangen voert, ontbreekt.

Als jonge zending in Zuid-Korea was ik onder de indruk van de kwaliteit van het huwelijk van vele Koreaanse mensen. Toen mij verteld werd dat de huwelijken in dat land door de ouders werden gearrangeerd, vroeg ik mij af hoe twee mensen elkaander zo goed konden aanhangen zonder eerst romantische liefde voor elkan-

der te hebben opgevat. Ik was van mening dat romantische gevoelens de enige verbindende kracht waren.

Maar naarmate ik die huwelijken observeerde, leerde ik een aantal beginselen met betrekking tot liefde en verbondenheid. Ik leerde dat wanneer twee mensen zich er samen voor inspannen om een gezin te stichten, wanneer zij worstelen om voldoende eten voor de kinderen op tafel te krijgen en ze gezond te houden — dat dan de liefde groeit. Wanneer ziekte of tegenslag toeslaat en de één offers brengt om voor de ander te zorgen — dat zij dan leren lief te hebben. Wanneer man en vrouw samen geestelijke en gevoelsmatige vorderingen maken — dat dan de liefde groeit. De liefde, zo leerde ik, komt naarmate het huwelijk en de huwelijkspartners zich ontwikkelen.

Hoe kan nu een echtpaar verbondenheid met elkander aankweken?

1. In moeilijke tijden samenwerken

Crisis kunnen bijdragen tot een sterk huwelijk. Het is zo jammer dat sommige echtparen moeilijkheden in hun huwelijk aangrijpen als een excuus om eraan te ontvluchten. Maar al te vaak gaan zij ertoe over elkaar de schuld te geven voor de spanningen, in plaats van op elkaar te vertrouwen voor genegenheid en steun. Beproevingen in het leven kunnen tot verbondenheid voeren.

Onlangs waren mijn vrouw en kinderen enige tijd ernstig ziek tengevolge van een ongewone infectie. Ik zalfde hen allemaal en bad voor hen. Vervolgens deelde ik mijn werk zo in, dat ik thuis kon zijn om voor hen te zorgen, waardoor ik ook kon voorkomen dat iemand anders aan de infectie werd blootgesteld. Het bleek al spoedig dat mijn dienstbetoon in de drie

weken dat zij ziek te bed lagen een grote onderlinge verbondenheid tot gevolg had. Dergelijke moeilijkheden in het leven hebben soms verwijdering tussen de echtelieden tot gevolg, maar zij kunnen juist dienen als een oefenterrein voor verbondenheid. Vaak dienen wij de ander omdat wij ons verbonden met hem of haar voelen, maar in vele gevallen *gaat het dienstbetoon aan de verbondenheid vooraf*. Het is door het elkander dienen dat wij met elkander verbonden worden.

De huwelijksband is als het kweken van zeldzame mooie bloemen. Je stopt het zaadje in de grond en voedt het met water, mest en licht. Als het delicate evenwicht van deze ingrediënten wordt verstoord, zullen ook de groei en schoonheid van de bloem misschien enige tijd verstoord zijn. Maar al samenwerkend om het vereiste evenwicht te herstellen, kunt u samen de moeilijkheid overwinnen. Verbondenheid met de bloem neemt toe naarmate u ervoor zorgt en haar helpt tot schoonheid te komen.

President Spencer W. Kimball heeft het verband tussen echtelijke liefde en tegenspoed als volgt besproken: „Een huwelijk zal misschien niet altijd gelijkmatig en zonder stoornissen verlopen, maar het kan desalniettemin door grote vreedzaamheid worden gekenmerkt,“. „Een echtpaar kan armoede, ziekte, teleurstelling, mislukking en zelfs een sterfgeval in het gezin meemaken, maar ervaren dat zelfs deze zaken hen niet beroven van hun innerlijke vrede. Het huwelijk kan een succes zijn zolang er geen zelfzucht aan te pas komt. Moeilijkheden en problemen zullen ouders samensmelten tot een onverbreekelijke eenheid als er volmaakte onzelfzuchtigheid is. Tijdens de malaise in de jaren dertig kwamen er in de Verenigde Staten beduidend minder echt-

scheidingen voor. Armoede, mislukking, teleurstelling — de ouders werden erdoor verbonden. Tegenspoed kan banden hecht maken die door welvaart kunnen worden vernield.” (*Marriage and Divorce*, Deseret Book, 1976, blz. 19, 22.)

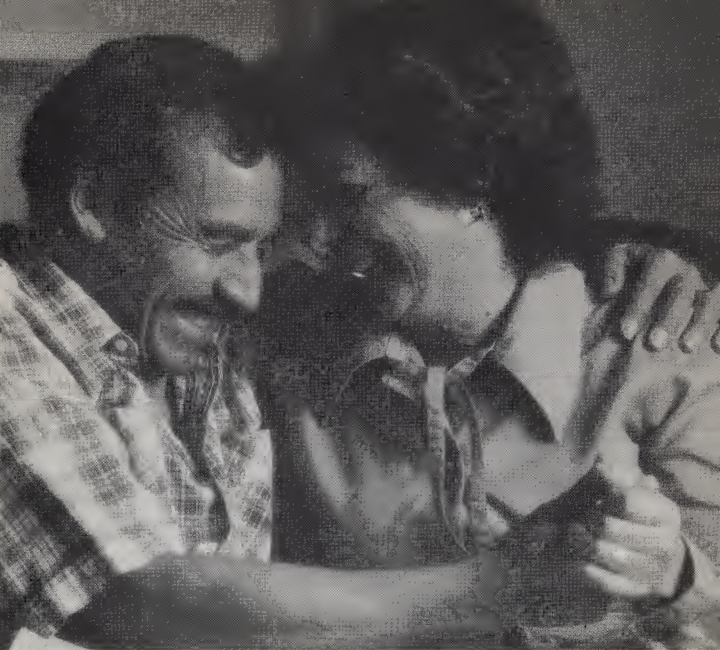
In mijn eigen huwelijk heb ik zeer bewust besloten niet toe te staan dat moeilijkheden van buitenaf een wig drijven tussen mij en mijn vrouw. Ik heb ondervonden dat, naast de Heer, zij mijn grootste steun is in welke crisis dan ook. Als ik toesta dat de angsten en irritaties die een probleem met zich meebrengen ons scheiden, heb ik degene buitengesloten die mij het beste kan helpen de crisis om te zetten in kracht.

2. Stel gezamenlijke doelen

Zelfs wanneer een echtpaar op een zeker moment verdeeld is, kan het naar een gezamenlijk doel toewerken hun banden weer hecht maken. Maar al te vaak wordt er nadruk gelegd op de verschillen tussen hen, terwijl het veel belangrijker is de gedeelde aspiraties te onderstrepen en daaraan te werken.

Ik heb dit beginsel geleerd als scoutingleider, toen ik twee groepen jongens ertoe moest brengen hun negatieve houding jegens elkander te laten varen. Nadat een aantal van mijn strategieën was mislukt, plaatste ik hen in een situatie waarin zij wel moesten samenwerken om een bepaald obstakel te overwinnen. Zij sloegen inderdaad de handen ineen om hun gezamenlijk doel te bereiken en vanaf dat moment waren er geen moeilijkheden meer tussen de twee groepen.

Onlangs hoorde ik een echtpaar aan dat klaagde over de weinige dingen die zij gemeen hadden. Zij las graag; hij niet. Hij sportte, maar wegens lichamelijke pro-

blemen was dit voor haar niet weggelegd. De lijst van verschillen was schier eindeloos. Ik vroeg of er niet één interesse was die zij gemeen hadden. Zij schudden het hoofd. Tenslotte stelde ik hun voor samen een cursus pottenbakken te volgen. Geen van beiden had zoiets ooit geprobeerd, dus gaf het hun een nieuwe, gemeenschappelijke interesse. Het effect was ongelooflijk. Naargelang zij naar een gemeenschappelijk doel toewerkten, hielp de opwinding van het samen groeien hen om geleidelijk hun verschillen te vergeten.

3. Verzin manieren om uw wederhelft te koesteren

Het zou voor ons allen verstandig zijn ons dikwijls af te vragen: „Wat heb ik de laatste tijd gedaan om de eigendunk van mijn man of vrouw te verhogen?” Door te besluiten elkanders zelfrespect te vergroten, neemt ons toegedaan zijn aan de ander ten zeerste toe; de verhoogde eigendunk van de ander wordt ook ons succes. Daarnaast moeten we bereid zijn onze partner te helpen groeien op elk terrein waar hij of zij zich op toe wil leggen. Echt-

paren moeten elkander aanmoedigen bij hun geestelijk streven, hun intellectuele en hun lichamelijke ontwikkeling. Het is belangrijk hen daadwerkelijk aan te moedigen in plaats van hen te ontmoedigen door te vitten of eisen te stellen. Wanneer wij ons ervoor inzetten om onze man of vrouw te helpen groeien op een terrein naar hun keuze, zullen wij ervaren dat die houding samengaat met een verhoogde verbondenheid met die persoon.

Koesteren houdt ook in sterke punten ontdekken in uw wederhelft liever dan zwakke punten. Eén van de steeds voorkomende verschillen bij het doorlichten van gelukkige huwelijken vergeleken met huwelijken die in moeilijkheden verkeren, is de hoeveelheid positieve conversatie die dagelijks plaatsvindt.

Het is een goede regel minstens twee derde van onze gesprekken met onze partner voor beide partijen aangenaam, positief en koesterend te maken. Moeilijkheden moeten worden besproken en verwerkt, maar al onze gezamenlijke tijd besteden aan het oplossen van problemen is een weinig aantrekkelijke bezigheid, bij welke verhouding dan ook.

4. Leer van uzelf te houden

„Wie zijn eigen vrouw liefheeft, heeft zichzelf lief; want niemand haat ooit zijn eigen vlees, maar hij voedt het en koestert het.” (Efeziërs 5:28-29.) Het is uitermate moeilijk onze man of vrouw toegedaan te zijn wanneer wij van mening zijn dat we niets te bieden hebben. Net zoals wij ons niet in hoofdzaak kunnen concentreren op de zwakke punten van onze partner, zo moeten wij er ook naar streven positieve boodschappen aan onszelf over te brengen.

Wij voeren weleens weinig opbouwende gesprekken met onszelf. Letten op de gedachten en gevoelens die bij ons opkomen wanneer we in de spiegel kijken, iemand voor 't eerst ontmoeten of een taak volbrengen, kan een sleutel zijn om te bepalen in hoeverre wij van onszelf houden. Negatieve gedachten vervangen kan de liefde voor onszelf doen toenemen. Een andere opdracht waar veel mensen baat bij hebben gehad, is om zich voor te stellen dat zij op een succesvolle, positieve manier optreden.

5. Streef ernaar steeds open te staan voor nieuwe inzichten aangaande uw man of vrouw

Wij weten nooit alles wat er over iemand te ontdekken valt. Ook al zijn we al een leven lang met iemand getrouwd, die persoon is steeds aan het groeien en veranderen. Dit houdt het huwelijk spannend: er zijn altijd aangename nieuwe dingen die we over onze man of vrouw te weten kunnen komen als wij er naar zoeken.

Eén echtgenoot stond onlangs verbaasd over de diepgaande kennis van zijn vrouw over politieke kandidaten. Zij had de geschilpunten bestudeerd en het standpunt van de verschillende kandidaten geanalyseerd. Bij zijn pogingen te leren van haar studie, kreeg hij nieuw respect voor haar. Een ander echtpaar vertelt elkaar altijd over de boeken die zij hebben gelezen. De man heeft niet veel tijd om te lezen, maar hij geniet ervan te horen over de boeken die zij leest. Het prettigste daarbij is dat hij veel te weten komt over de gevoelens en maatstaven van zijn vrouw, hetgeen ertoe bijdraagt hun huwelijk nieuw en stimulerend te houden.

6. Geef uw huwelijk de allerhoogste prioriteit

Sommige ouders hebben een hechtere band met hun kinderen dan met elkaar. Kinderen kunnen zelfs proberen een ouder partij te laten kiezen voor hen en tegen de partner. Wanneer dit gebeurt, zijn noch het kind noch de ouders ermee geholpen.

Zo kunnen ook bepaalde mensen en activiteiten buiten het gezin een grotere greep op ons hebben dan onze man of vrouw. Werk, vrijetijdsbesteding en vrienden kunnen belemmerend werken voor de mate van de echtelijke verbondenheid. Het is van belang hiervoor te waken door een goede planning en door voldoende tijd te nemen om als echtpaar samen te zijn en te praten.

7. Vernieuw gebeurtenissen die uw huwelijk symboliseren

De trouwdag is een veelbetekenende gebeurtenis omdat het de echtelijke verbondenheid symboliseert. Andere gebeurtenissen en plaatsen die met het huwelijk of de verkeringsstijd in verband staan, kunnen eveneens een symbool worden. Door bij bepaalde gelegenheden steeds bloemen te geven of een briefje te schrijven, of zekere gebeurtenissen regelmatig te vieren, worden echtparen aan hun verbondenheid herinnerd. Sommige echtparen zorgen ervoor de kinderen weleens een weekend onder de hoede van een goede oppas achter te kunnen laten om er samen eens tussenuit te kunnen zijn. Dit zijn dingen die het „aanhangen” van elkaar versterken.

Ik was nog maar een klein ventje toen ik besepte dat mijn ouders heel veel van elkaar hielden. Dit feit bleek uit de symbolen waarmee hun verbondenheid werden

vertegenwoordigd. Hun trouwdag werd altijd uitbundig gevierd. Bij andere gelegenheden in de loop van het jaar werden andere symbolen gebruikt om hun wederzijdse toegedaanheid te vernieuwen. De uitdrukking op mijn moeders gezicht toen mijn vader haar een dozijn rode rozen overhandigde is onuitwisbaar in mijn geheugen gegrift. Het was een machtig symbool in mijn jonge leven, en naarmate ik ouder werd, heeft deze gebeurtenis zich vaak herhaald.

Op mijn eigen trouwdag kozen wij ook rozen als symbool van deze bijzondere gebeurtenis. Aldus zetten wij een traditie voort die verbondenheid symboliseert, een symbool waar ik ook zo graag getuige van was bij mijn ouders.

8. Zorg dat het evangelie de grondslag van uw huwelijk is

Celestiaal leven houdt een echtelijke verbondenheid in waar nooit een eind aan komt. Het soort leven dat voortvloeit uit gehoorzaamheid aan de beginselen van het evangelie, is er een van dienstbetoon en deernis ten opzichte van man of vrouw en kinderen. Wanneer een man en vrouw voor de eeuwigheid trouwen, besluiten zij dat zij samen beter geestelijke vooruitgang kunnen maken dan apart. Een huwelijk dat in de tempel gesloten is omvat geen belofte dat er zich geen moeilijkheden in het huwelijk voor zullen doen, maar het biedt wel de mogelijkheid voor een verbondenheid en toegedaanheid die op geen enkele andere manier kunnen worden bereikt. □

Broeder Harper, assistent-lector in huwelijken-gezinsterapie aan de Brigham Young University, is vader van vier kinderen en hogeraadslid van de tiende ring van de BYU te Provo (Utah).

Hun boodschap wierp vruchten af

J. Elaine Lattimore

Geïllustreerd door Scott Snow

Het was eind maart 1977. Ik was aan het eind van de schooldag naar huis gehold om mijn aardbeienplantjes te poten. Maar nu waren dreigende wolken zich aan het opstapelen en kreeg de lucht een onheilspellend aanzien. Ik wilde de plantjes heel graag vanuit de koelkast in de warme aarde krijgen voordat de storm losbarstte, want regen is in het zuiden van de staat Arizona een kostelijk en welkom iets. Het hield ook in dat ik de plantjes geen water zou hoeven te geven, maar dit karwel aan de natuur over kon laten.

Terwijl ik pootte was ik blij met de opkomst zijnde bui en droomde ik van de geurige, rode vruchten die ik in juni zou oogsten. Een blik op de lucht zei mij, echter, dat ik wel voort moest maken als ik niet tegelijk met de aardbeienplantjes doornat wilde worden. Ik verhoogde mijn tempo. Met mijn arm veegde ik het zweet van mijn gezicht en liet daarbij een moderveeg op mijn wang achter. Ik zat onder het vuil en ik rook een uur in de wind naar de mest. Ik besefte plotsklaps hoe ik eruit zag — en hoe ik rook — toen ik in de verte

twee oude dametjes — mijn huisbezoeksters — aan zag komen.

Hoewel ik al haast een jaar inactief was geweest, had ik de huisbezoeksters steeds binnengelaten. Ik moet toegeven dat ik ze vaak lastig vond, want al waren ze altijd even beleefd en aardig, het feit van hun aanwezigheid herinnerde mij eraan dat ik mijn godsdienst niet naleefde. Een waarschijnlijk ongeneeslijke ziekte en andere familiemoeilijkheden hadden gevoelens van verbittering en wrok jegens mijn Hemelse Vader opgeroepen, gevoelens die ik hun onmogelijk uit kon leggen.

Achteraf gezien geloof ik niet dat ik erin slaagde hen voor de gek te houden, maar er kwam nooit een woord van kritiek of veroordeling over hun lippen. Ik kon er van op aan dat zij iedere derde woensdag van de maand verschenen, mij hun getuigenis gaven, mij aanmoedigden, mij complimenten maakten over mijn kind en mij vaak trakterden op iets dat zij zelf gebakken hadden. Mijn onverschilligheid schrok hen niet af en zij stoorden zich niet aan mijn scherpe opmerkingen. Maand na maand, zonder ooit eens een keer over te slaan, verschenen ze op mijn stoep en waren altijd even liefdevol.

Maar vandaag zou ik ze toch heus af moeten schepen. Ik nam mij voor te zeggen dat ik geen tijd had naar hen te luisteren. Ik kreeg er echter de kans niet toe. In hun beste plunje, met kousen en al, knielden mijn beide huisbezoeksters neer in mijn aardbeienperk. Ik zat nog met open mond te kijken toen zuster Batty de boodschap van de maand begon voor te lezen, terwijl zuster Costner zich naast mij op het poten van de jonge plantjes wierp.

Ik ging ook verder en het duurde niet lang voordat we de eerste grote regend-

ruppels voelden, die in de stoffige aarde kleine kratertjes maakten. We gingen door met ons werk en zuster Batty bleef voorlezen. Ik herinner mij niet meer waar de officiële boodschap van die maand overging, maar ik was blij dat het hard genoeg regende om de tranen te verbergen die over mijn wangen stroomden terwijl ik een andere boodschap ontving, een boodschap die niet in woorden maar in daden was vervat; een boodschap van liefde, onzelfzuchtigheid en toewijding. Een boodschap die letterlijk vruchten af zou werpen.

Tegen de tijd dat het allerlaatste plantje was gepoot, waren we alle drie doorweekt. Ik nodigde de zusters binnen, maar zij bedankten omdat zij nog andere bezoeken af moesten leggen, alsof zij helemaal niet nat waren. Tot slot toverden zij nog een geurig bananenbrood te voorschijn en reden weg, mij in één en al verwondering achterlatend over de onverschrokkenheid van hun geest.

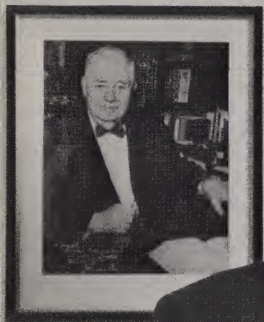
Die stormachtige dag in maart is al weer jaren geleden. Die fijne zusters zijn zich er niet van bewust, maar hun onversaagde liefde bracht een wonder teweeg in mijn leven. Door hun voorbeeld slaagde ik erin mij te verlossen van mijn verbittering en was ik in staat weer te streven naar de zegeningen die gepaard gaan met actief lidmaatschap in de kerk. Ik kan tegenwoordig geen aardbei eten of het woord „huisbezoek” horen zonder te denken aan die lieve zusters die op hun knieën in mijn tuin lagen. Evenmin kan ik mijn leven nagaan zonder mijn Hemelse Vader te bedanken voor hun getrouwheid. □

J. Elaine Lattimore, Greenwood, Indiana.

OUDERLING JOSEPH ANDERSON

„Het leven is goed
dank zij het evangelie”

Breck England

Een vleugje geschiedenis omgaf de algemene conferentie van april 1970, toen de algemene autoriteiten bijeenkwamen in de Salt Lake tempel om de plechtige vergadering voor te bereiden waarin Joseph Fielding Smith zou worden gesteund als tiende president van de kerk. Toen Joseph Anderson ging zitten om de vergadering te notuleren, bedacht hij dat president Smith de vierde president van de kerk was die hij zou dienen als secretaris van het Eerste Presidium, een functie die hij had bekleed sinds 1922. Hij beschouwde al de algemene autoriteiten als zijn vrienden en zij hielden ook van hem — slechts enkele maanden daarvoor hadden zij samen „Happy Birthday” gezongen ter ere van zijn tachtigste verjaardag.

De broeders die in die vergadering bijeen waren, luisterden gespannen toe, daar er een aantal open plaatsen onder de algemene autoriteiten op de komende conferentie zouden worden gevuld. Het Eerste Presidium riep een nieuw lid van het Quorum der Twaalf, ouderling Boyd K. Packer, waarna Joseph tot zijn verbazing zijn eigen naam hoorde noemen. De Heer had hem geroepen als assistent van het Quorum der Twaalf. Hij keek verrast op en vroeg zich af of hij het wel goed had gehoord. Alle broeders keken hem aan — de mannen waarvan hij het een eer had gevonden hen te dienen — en nu zou hij tot hen worden gerekend. „Zoiets was nog nooit bij me opgekomen,” vertelde hij later.

Foto's van Eldon Linschoten

Voor ouderling Anderson was het de vreugdevolle kroon op een leven van dienstbetoon dat begonnen was op 20 november 1889. Geboren te Salt Lake City als jongste van elf kinderen, verhuisde Joseph als kind naar Roy (Utah), een kleine boerengemeenschap. Daar groeide hij op onder toezicht van een zeer geestelijk ingestelde moeder, Isabella Watson Anderson. Bij zijn geboorte had zij hem willen vernoemen naar de profeet Joseph Smith en was op weg gegaan naar de kerk met die bedoeling, maar uit bescheidenheid had zij genoeg genomen met alleen „Joseph”.

Josephs vader, George Anderson, was een immigrant uit Schotland, een voormalige mijnwerker die nu inspecteur was bij de spoorwegen. Ouderling Anderson herinnert zich zijn vader als een rustige, volmaakt eerlijke man, dus kreeg hij in het leven beginselen van onkreukbaarheid en eerbied mee die hem goed van pas zouden komen in zijn loopbaan als secretaris en vertrouweling van presidenten van de kerk.

Daar het pionierstijdperk nauwelijks voorbij was, leerde Joseph reeds als jonge knaap hoe belangrijk het was om hard te werken en zichzelf te bedruipen. Als kind werkte hij in de herfst altijd een paar maanden bij een conservenbedrijf in Roy dat tomaten verwerkte en hielp hij ook een groot deel van het jaar met het drijven van het vee en het bevloeien van zijn vaders akkers, een karwei dat vaak 's nachts moest gebeuren. Met zijn hond en paard werd hij op jonge leeftijd al een bekwaam cowboy, rijdend zonder zadel in menige race tegen zijn vriendjes op een oude pony. Joseph overleefde de vele valpartijen en haalde zijn eindexamen op de dorpsschool met haar ene lokaal toen hij dertien was. Hij had goed leren lezen en

schrijven en als klein kind bekleedde hij de functie van secretaris van het jeugdwerk van zijn wijk.

Een oudere broer en zuster waren in staat geweest om te studeren aan de University of Utah in Salt Lake City, maar aangezien het gezin het niet breed genoeg had om nog een kind daarheen te sturen, meldde Joseph zich aan bij de Weber Academy (nu Weber State College) in de buurt van Ogden (Utah). Daar vatte Joseph grote bewondering op voor de directeur en tevens docent Engels, David O. McKay, „een knappe en volmaakt oprechte man met een grote persoonlijkheid”, die zijn studenten in het geheel hield door zijn eigen levenshouding.

Zijn docent stond niet toe dat Josephs verlegenheid hem in de weg bleef staan: meer dan eens vroeg hij de jongen voor te gaan in gebed of om op het bord te schrijven voor de hele grote klas — een opdracht, herinnert hij zich, waardoor het klamme angstzweet hem herhaaldelijk uitbrak. Zijn tijd aan de Academy, waar hij onder David O. McKay Engelse gedichten bestudeerde en gedeelten uit het hoofd leerde van Sir Walter Scotts „Lady of the Lake” een klassiek werk waar directeur McKay, die kort geleden was teruggekeerd van zijn zending in Schotland, zeer op gesteld was, bepaalde de rest van zijn leven. Josephs voorliefde voor woorden en zijn natuurlijk talent voor stenografie, die hij zich later eigen maakte door middel van een cursus, voerde hem later naar zijn loopbaan als secretaris.

Aangemoedigd door zijn leerkrachten, ging Joseph met vijftien jaar werken voor een houthandel in Ogden. (Hij verdiende \$15 in de maand, een bedrag dat net genoeg was om de kosten voor zijn kamer en maaltijden te dekken.) Ondanks zijn

Een rondreis langs de Europese zendingsgebieden in 1937: van links naar rechts, Octave Ursenbach, een Europees zendingspresident; Hugh B. Brown, president van het Engelse zendingsgebied; Joseph Anderson; Richard L. Lyman; president Heber J. Grant; en zuster Ursenbach.

jeugdige leeftijd werd hij het ingewikkelde Pitman stenosysteem meester, een methode die onder andere gebruikt maakt van gearceerde lijnen en meetkundige figuren. Het ontwikkelen van deze vaardigheid was van groot belang voor zijn zelfvertrouwen en hij nam zich voor de beste stenograaf te zijn die maar mogelijk was.

Joseph beseftte dat hetgeen hij verdiende bij de houthandel niet zou bijdra-

gen aan de verwezenlijking van de doelen die hij zich had gesteld, dus ging hij, ofschoon nog geen zestien, naar Salt Lake City. De zakenwereld daar was niet gewend aan tieners die uitblonken in stenografie, typen en kantoorwerk, maar het duurde niet lang voordat Joseph een goede baan had bij de Consolidated Wagon and Machine Company tegen een salaris van \$25 in de maand. Hij kreeg het minste aantrekkelijke werk in het hele bedrijf: het innen van openstaande schulden — maar wegens zijn bescheiden en menslievende karakter ging het hem goed af en werd hij bevorderd tot secretaris van de bedrijfsleider. Intussen ging zijn steno snel vooruit, daar zijn norse maar niettemin goedaardige baas begon met dicteren zodra hij het kantoor binnenkwam. Het vriendschappelijke geven en nemen tussen de werkgever en zijn werknemer was echter meer waard dan alle steno-oefening in de hele wereld.

Na zes jaar lang in Salt Lake City te hebben gewerkt, werd Joseph geroepen voor een zending in het Zwitsers-Duits zendingsgebied. Hij vertrok in oktober 1911. Bij zijn aankomst in Zürich werd hij overweldigd door het besef van de taak die voor hem lag. „Ik begon mij grote zorgen te maken toen ik al die lange Duitse zinnen zag op de gevels van de huizen en winkels,” herinnert hij zich. „Ik vroeg me af hoe ik die taal ooit zou leren.” Toch maakte hij zich het Duits snel eigen, dank zij de gave van talen, vergezeld van veel gebed, inspanning, langs de deuren gaan en studeren. Zijn collega leerde hem iedere dag een nieuwe zin: hij begon met het zinnetje „Bitte lesen Sie dieses” (Lees dit alstublieft) dat hij bij het overhandigen van brochures aan Duitse gezinnen gebruikte. „Ik geloof dat er meer onderzoekers naar de vergadering kwa-

men voor ik de taal kon spreken dan er-na," merkt hij op.

Ouderling Anderson keerde in mei 1914 terug uit het zendingsveld. Het duurde niet lang voordat hij een nieuwe collega vond om mee op te trekken. Norma Et-tie Peterson was de dochter van Hugo D. E. Peterson, redacteur van een krant voor Zweedse immigranten, de *Utah Posten*. „Zij was blond en ik was donker en ik vond haar het mooiste meisje van de hele stad," vertelt ouderling Anderson, die haar het hof maakte en met haar ging zwemmen en dansen in het beroemde oude Saltair aan de oever van het Grote Zoutmeer. Op 11 november 1915 traden zij in het huwelijk in de Salt Lake tempel. De Salt Lakers waren onder de indruk van het knappe paar. Norma Anderson, met haar glanzende hoogblonde haar en donkere ogen; en Joseph met zijn prachtige zwarte snor, die de mensen — tot zijn genoegen — deed denken aan de Engelse filmster Ronald Colman.

Om zijn nieuwe gezin te onderhouden had Joseph eerst een baan bij de Merchants Bank en vervolgens bij de Utah Fuel Company, maar hij was niet tevreden met zijn vorderingen. Eigenlijk wilde hij ontsnappen aan de stenografie en iets anders proberen, „maar," zegt hij, „ik besloot dat als ik toch de rest van mijn leven aan steno vastzat, ik ervoor zou zorgen de allerbeste baan te bemachtigen die er op dat gebied bestond."

Een aantal jaren lang streefde hij zijn doel na om te werken voor president Heber J. Grant, die hij gekend en bewonderd had als jongeman in de zakenkringen van Salt Lake City. Het was bepaald geen eenvoudig doel. President Grant was een uitzonderlijk snelle spreker en het was weinig secretarissen ooit gelukt om zijn toespraken stenografisch op te nemen.

Onverschrokken ging Joseph op een zondagavond onder het gehoor in de tabernakel zitten om de opmerkingen van de president op te nemen. Enige tijd later nam hij weer een toespraak van president Grant op in de Assembly Hall, maar deze keer op verzoek van de president zelf, die onder de indruk was geweest van de manier waarop Joseph zijn eerdere toespraak had opgenomen. „Het was mij van m'n leven nog nooit zo moeilijk gemaakt. Zijn tempo lag heel hoog." Illustraties, verhalen, gedichten en citaten volgden elkaar op „alsof er een dorsmachine aan de gang was". Joseph voelde zich naderhand wat gedeprimeerd, maar zijn vrouw moedigde hem aan naar de bibliotheek te gaan en een aantal van president Grants toespelingen en aanhalingen op te zoeken en te kopieëren.

Joseph Anderson begon zijn loopbaan als privé-secretaris van president Grant op 1 februari 1922, hetgeen het begin betekende van een nauwe band die drieëntwintig jaar zou duren. De standvastige, monumentale verschijning die in de kerk zo geliefd was, werd Josephs persoonlijke vriend. „Edelmoedigheid," antwoordt ouderling Anderson wanneer hem wordt gevraagd welke kwaliteit van president Grant hij zich het beste herinnert. „Ik hield zijn administratie bij en weet dus hoe vaak hij mensen die in moeilijkheden verkeerden bijsprong en dat hij zelfs de hypotheekschuld van de weduwen van vrienden uit zijn eigen zak betaalde."

President Grant was altijd bereid om te geven. Na een krachtige conferentietoespraak in San Diego, nodigde de president Joseph uit om met hem te gaan golfen. „Ik had nog nooit een golfclub in m'n handen gehad," herinnert ouderling Anderson zich, „maar ik kon niet goed wei-

geren." De president zorgde voor een les en een emmertje golfballen om mee te oefenen, waarna zij een aantal holes speelden. De volgende dag kreeg president Grant in Los Angeles een vrij ernstige hartaanval. Op weg naar het ziekenhuis fluisterde hij "Joseph, je hebt het er gisteren op de golfbaan goed vanaf gebracht." 'Ja, president Grant,' antwoordde ik, 'ik vrees dat u mij bekeerd heeft. Ik zal een stel golfclubs moeten aanschaffen en aan het werk gaan.' 'Maak je maar geen zorgen over de clubs,' zei hij, 'die koop ik wel voor je.' Gelukkig herstelde de president zich en leefde hij nog vijf jaar, hoewel zijn toestand precair bleef. Vanaf zijn ziekbed stond hij erop dat er apart zou worden bedankt voor alle kaarten en bloemen die hij ontving en hoewel hij nauwelijks in staat was zijn hand te bewegen, zette hij toch zijn handtekening onder ieder briefje. „Hij was een uitermate vriendelijke man,” vertelt ouderling Anderson. Een dag of twee voor hij op 88-jarige leeftijd overleed, sprak president Grant voor de laatste keer met zijn trouwe secretaris. „Joseph, ben ik weleens onvriendelijk tegen je geweest?” vroeg hij. Zijn secretaris was blij te kunnen zeggen, „U heeft nooit een onvriendelijk woord tegen mij gezegd.”

In 1922 ging George F. Gibbs, die tot op dat moment secretaris van het Eerste Presidium was geweest, met pensioen. Hij werd opgevolgd door Joseph Anderson — de tweede man in de geschiedenis van de kerk om die positie te bekleden. Haast vijftig jaar lang behandelde hij de kolossale correspondentie van de president naast die van het Eerste Presidium. In deze periode diende hij de kerk ook tweeëntwintig jaar lang als hogeraadslid van de ring Bonneville, als raadgever in de bisschop van de drieëndertigste wijk

Joseph Anderson werd de tweede man in de geschiedenis van de kerk om de positie van secretaris van het Eerste Presidium te bekleden.

en in diverse presidiums en priesterschapsquorums in zowel de drieëndertigste wijk als de wijk Douglas.

Als secretaris van het Eerste Presidium had ouderling Anderson ook een nauwe band met de raadgevers. Hij herinnert zich met vertedering de zorgzaamheid van president Charles W. Nibley, een van de raadgevers van president Grant. Het bijhouden van president Grants hoge tempo was niet altijd eenvoudig voor zijn secretaris/chauffeur. Het gebeurde weleens dat president Nibley het voorstel deed, „Heber, vind je niet dat 't beter zou zijn Joseph morgen thuis te laten bij zijn gezin”? Op die manier kreeg ouderling Anderson van tijd tot tijd weleens een vrij weekend.

Naast zijn werkzaamheden onder het Eerste Presidium, werd Joseph ook griffier van de algemene conferentie. In de eerste jaren nam hij de conferentietoespraken stenografisch op en verzamelde hij ze om in het officiële conferentierapport te worden uitgegeven. „Zelfs nadat wij . . . begonnen waren met het gebruik van opnameapparatuur, schreef ik ze nog in steno op.” Joseph wilde niet dat er één woord van deze geïnspireerde toespraken verloren zou gaan en genoot enorm van deze opdracht. In de loop der

jaren genoot hij ook ten zeerste van zijn werkzaamheden als secretaris van de Raad van het Eerste Presidium en de Twaalf.

Joseph leerde het voorbeeld van de algemene autoriteiten te respecteren en te waarderen en velen van hen werden zijn persoonlijke vrienden. „Dit zijn geen middelmatige mannen, maar reuzen van de Heer,” zegt hij en hij heeft ieder van hen lief. Hij koestert vooral de herinneringen aan zijn vroegere betrekkingen met mannen zoals ouderling Ruderger Clawson (1857-1943, voormalig president van het Quorum der Twaalf) en ouderling James E. Talmage (1862-1933, voormalig apostel). Ouderling Talmage was op het gebied van taal de meest technische man ter wereld,” herinnert hij zich. Hij was een groot geleerde, lid van de Royal Society of Edinburgh en van het bestuur van Webster's Dictionary.”

In zijn laatste levensjaren was ouderling Talmage lichamelijk enigszins gehandicapt en Joseph hielp hem vaak wanneer hij de trap naar de tempel op moest worden gedragen om de vergaderingen bij te wonen. Ouderling Talmage bracht vaak de nacht op zijn kantoor door wegens zijn verplaatsingsmoelijkheden. „Dikwijls riep hij mij bij zich voor een praatje . . . Hij voelde zich vermoedelijk weleens wat eenzaam. Als ik 's avonds laat was, wist mijn vrouw dat ik bij dr. Talmage was.”

Wellicht was ouderling Anerson meest naaste vriend onder de algemene autoriteiten van de kerk president J. Reuben Clark jr., raadgever van drie presidenten van de kerk, Heber J. Grant, Joseph F. Smith en David O. McKay. „Er ging zelden een dag voorbij dat wij geen uren samen waren,” vertelt hij. „Hij was als een vader voor mij en hij zei vaak dat

hij mij beschouwde als een zoon . . . Er is teveel dat nooit kan worden geschreven of verteld over de grootheid en goedheid van deze man.” En president Clarks dank van Joseph was niet minder hoog: „Ik heb zo goed als alle lofuitingen die mij bekend zijn opgebruikt in mijn pogingen de waardering die ik koester voor Josephs werk onder woorden brengen,” heeft hij eens gezegd. „Joseph is een nederige doch grote ziel en ik zal tot de eeuwigheid moeten wachten om hem mijn dankbaarheid, mijn respect en mijn liefde volledig te kunnen tonen.”

Zijn vele persoonlijke ervaringen met de algemene autoriteiten hebben hen bemind gemaakt bij ouderling Anderson. Toen George Albert Smith in 1945 president van de kerk werd, werd Joseph verzocht aan te blijven als secretaris van het Eerste Presidium. Hij reisde veel met president Smith en kwam tot de ontdekking dat hij werkelijk een „man van liefde” was. Hij vertelt hoe president Smith zijn eigen winterjas op een baal kleding legde die op 't punt stond te worden verscheept naar de noodlijdende heiligen in het naoorlogse Europa. Ouderling Anderson herinnert zich ook de bezoeken die hij in gezelschap van president Smith aflegde aan de presidenten van de Verenigde Staten en van Mexico. De voormalige president van de Verenigde Staten, president Herbert Hoover (in functie 1929-1933), moest in een nevenvertrek wachten terwijl president Smith aan president Avila Camacho van Mexico het Boek van Mormon en zijn getuigenis gaf.

Na de dood van president Smith diende Joseph negentien jaar lang onder president David O. McKay. Zijn vroegere leraar was nu president van de kerk. President en zuster Emma Ray Riggs McKay vertegenwoordigden voor Joseph het-

ZWITSERSE TEMPELROOSTER VOOR 1984DIENSTEN EN TALEN

Evenals in de voorgaande jaren worden in 1984 voor elk taalgebied binnen het werkgebied van de Zwitserse Tempel meerdere tempelweken gehouden. Een "tempelweek" loopt van dinsdag tot en met vrijdag. Op elk van deze vier dagen zullen drie of vier endowmentdiensten in de taal van die week gehouden worden. Voor de zaterdag is een vast maandelijks rooster opgesteld (zoals hieronder aangegeven). Op de maandagen is de tempel gesloten. In 1984 beginnen de diensten op dinsdag 3 januari.

LIJST VAN NAMEN

Dienst A 6.50 tot 7.10 v.m. dinsdag tot en met zaterdag
 Dienst B 8.50 tot 9.10 v.m. dinsdag tot en met zaterdag
 Dienst C 12.00 tot 12.20 n.m. dinsdag tot en met zaterdag
 Dienst D 14.00 tot 14.20 n.m. woensdag tot en met vrijdag
 Dienst E 16.40 tot 17.00 n.m. alleen op vrijdag voor de 2e zaterdag/LIDS Servicemen (Engels)

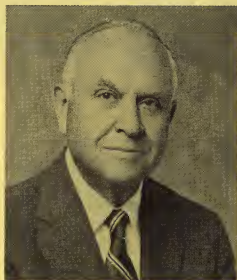
Op de 1e, 4e, en 5e zaterdag van elke maand zijn alle diensten in het Duits.
 Op de 2e zaterdag zijn de eerste 2 diensten in het Engels en de 3e in het Duits.
 Op de 3e zaterdag zijn alle diensten in het Frans.

TEMPELWEEKEN

<u>Datum</u>	<u>Talen</u>	<u>Regio</u>	<u>Datum</u>	<u>Talen</u>	<u>Regio</u>
JAN 3 -	6 Fins	Helsinki Finland	JUN 19 -	22 Duits	Hamburg
10 -	13 Frans	Belgie en Frankrijk, Brussel, Paris, Nancy	26 -	29 Duits	Frankfurt
17 -	20 Duits	Hamburg	JUL 3 -	6 Frans	Nice Frankrijk
24 -	27 Duits	Stuttgart (deel), München, Stuttgart	10 -	13 Fins	Helsinki Finland
JAN 31 -	3 Frans	Nice Frankrijk	17 -	20 Zweeds	Central Zweden
FEB 7 -	10 Zweeds	Central Zweden	24 -	27 Deens	Denemarken
14 -	17 Duits	Frankfurt	JUL 31 -	3 Spaans	Spaans
21 -	24 Deens	Denemarken	AUG 7 -	10 Port.	Lissabon Portugal
FEB 28 -	2 Ital.	Italie	14 -	17 Duits	Hamburg
MAR 6 -	9 Frans	Belgie en Frankrijk, Brussel, Paris, Nancy	21 -	24 Frans	Belgie en Frankrijk, Brussel, Paris, Nancy
13 -	16 Duits	Wenen(en een gedeelte van Stuttgart)Wenen, Bern, Zürich	28 -	31 Duits	Stuttgart (deel), München, Stuttgart
20 -	23 Nederl.	Nederlands	SEP 4 -	7 Ital.	Italie
			11 -	29	gesloten

Ouderling Haight vertelt

**Uit een persoonlijk gesprek
van Janet Peterson met ouderling David B. Haight
van het Quorum der Twaalf**

„Mijn grootvader werd gevraagd om met zijn gezin vanuit Farmington (Utah) te verhuizen naar Oakley (Idaho) en daar als eerste de functie van bisschop op zich te nemen. Brigham Young was van mening dat als er ergens gras en water waren en de mogelijkheid om gewassen te kweken, mensen er wel heen zouden trekken. Ik werd dan ook in dat plaatsje met zijn enkele honderden inwoners geboren. En ik heb het daar goed gehad.

Later diende mijn vader ook de kerk als

bisschop van de eerste wijk van Oakley. Hoewel hij stierf toen ik pas acht was, herinner ik mij hem vrij goed. Hij was de plaatselijke bankier. Ik vond het altijd heerlijk bij de bank binnen te lopen en te zien hoe mijn vader aan zijn bureau met iemand zat te praten. Ik groeide op met het beeld van mijn vader die mensen hielp. Hij was een man die begreep dat dienstverlening een onafscheidelijk onderdeel is van het evangelie.

Ik voelde me heel trots toen mijn vader

tot senator werd gekozen voor onze staat. Hij was de enige mormoonse bisschop die deel uitmaakte van de wetgevende macht van Idaho. Als iemand me vroeg of ik familie was van bisschop Haight of senator Haight zei ik vol trots: 'Ik ben zijn zoon!'

Het was mijn moeder die mij de dagelijkse hoofdzaken van een goed leven bijbracht. Zij had altijd een koe waar wij kinderen verantwoordelijk voor moesten zijn. Een koe zorgde voor wat discipline in mijn jonge leven, want het dier moest 's ochtends vroeg en 's avonds worden gemolken. Moeder zorgde dan voor wat extra emmers melk, die ik bij verschillende burens af kon leveren.

Als kinderen verzonnen wij onze eigen pret. Wij speelden eenvoudige spelletjes waar geen duur speelgoed aan te pas kwam.

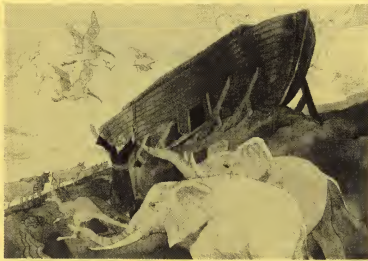
Naast het schoolgebouw was de kerk het belangrijkste gebouw in ons dorp. De leden moesten het zelf verzorgen, want er was geen conciërge. Niet alleen het

gebouw moest worden schoongemaakt, ook het terrein eromheen moest worden verzorgd. Er moesten ook steeds kolenkitten worden gevuld voor de grote kachel. Wij stelden er grote eeren in voor het huis van de Heer te zorgen.

's Zondags was thuis altijd een hele bijzondere dag. De stoelen stonden met hun rug tegen de tafel aan, zodat het eerste wat wij deden als we de eetkamer binnenkwamen was neerknielen voor een gezinsgebed.

Ik zal nooit vergeten hoe wij er altijd op uit trokken de bergen in om onze kerstboom te halen. We hadden van die bliken kaarsehoudertjes waarmee we de kaarsjes in de boom zetten. Er werd altijd een brandwacht aangesteld die ervoor moest zorgen dat de boom geen vlam vatte. Wij kinderen kregen allemaal een sok met één cadeautje erin. Natuurlijk was er een bijzondere kerstmaaltijd en werd er gezongen terwijl mijn zuster begeleidde op de piano en ik op de viool.

Ik heb een uitgesproken mening niet al-

leen over onze verantwoordelijkheid in de kerk om het evangelie te verkondigen aan alle natiën, geslachten, talen en volken, maar ook over onze verantwoordelijkheid om de heiligen te volmaken. De heiligen volmaken houdt in hun te leren de geboden te onderhouden en te leven naar de heilige verordeningen die voeren tot hun verhoging en eeuwige leven.

Ieder kind is in staat een goede, vaste basis te leggen voor wat hij wil worden en te beginnen met het vervullen van zijn levenszending. Wanneer je gedoopt wordt, sluit je een verbond dat je de naam van Christus op je neemt en Hem zult dienen.

Jonge mensen, nu is de beste tijd om de Schriften te leren kennen. Ik herinner me nog de verhalen uit de Bijbel die ik als jongen in mijn moeders blauwe boekje las. Zij leerde mij ook bidden. Mijn moeder vond het vooral belangrijk dat wij leeder praten met onze Hemelse Vader.

Leer van de Heer te houden en ook van mensen te houden. De Heiland begreep werkelijk wat liefde betekent. Toen Hij

sprak met de Farizeeën, die aan het redetwisten waren over al de wetten, vroeg een wetgeleerde, die hoopte Jezus in het nauw te drijven, Hem: 'Meester, wat is het grote gebod in de wet?'

'Hij zeide tot hem: Gij zult de Here, uw God, liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand.

Dit is het grote een eerste gebod.

Het tweede, daaraan gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf.

Aan deze twee geboden hangt de gansen wet en de profeten.' (Matteüs 22:36-40.)

Nu geloof ik dat het antwoord van de Heiland aan de wetgeleerde betekent dat van alle geboden, die twee voor ons de belangrijkste zijn om te begrijpen en na te leven.

Denk eraan om te bidden, de Schriften te lezen en een band met je Hemelse Vader te kweken en vervolgens alle mensen lief te hebben en de geboden te onderhouden. □

„Heb jij geen dorst?“

H. Kent Rappleye

Het leek alsof de bel nooit zou gaan. *Waarom lijkt de dag waarop opa zal komen altijd wel de langste van het hele jaar?* vroeg Alma zich af. *En wanneer zal —*

Het geklingel van de schoolbel onderbrak zijn gedachten en hij vloog de klas uit.

„Alma Butler, doe es wat kalmer aan!“ riep zijn juffrouw hem na.

Alma hoorde haar amper. Vandaag moest hij toch vlug thuis zijn! Opa kwam logeren!

Hij struikelde over een grote steen die in de onverharde weg uitstak en lag languit met zijn schoolboeken en schriften overal om hem heen. Hij krabbelde vlug overeind, graaide alles bij elkaar en zette het weer op een lopen. „Waarom moet alles toch verkeerd gaan op de dag dat opa komt?“ vroeg hij zich af. Toen Alma de keuken inrende had hij zo'n vaart, dat hij niet gelijk kon stoppen en tegen de tafel opbotste, zodat het meel waarmee zijn moeder een brood zou gaan bakken, in een grote wolk de lucht in vloog.

„Alma Butler! Wat heb je toch?“ vroeg zijn moeder terwijl zij haar handen aan haar schort afveegde.

„Ik heb gerend om opa te zien,“ antwoordde Alma. „Waar is-t-ie?“

„Kind toch, je vader is naar het station om hem af te halen. Maar het duurt nog wel even voor ze er zijn. Nou, schiet op, m'n keuken uit en eieren rapen.“

Alma haastte zich naar het kippenhok. Hij was er trots op dat het hem lukte geen enkel ei te breken; er was al zoveel verkeerd gegaan. Maar toen hij voer voor de kippen ging halen, leunde hij te ver over de rand van de graanton, die prompt omver viel. Alma probeerde het graan met zijn beide handen op te scheppen, maar ook de kippen waren er als de kippen bij om hun graantje mee te pikken van het gemorste voer en liepen helemaal over hem heen. Hij had het er maar moeilijk mee.

Toen hij eindelijk klaar was met de kippen rende Alma terug naar huis en gilde: „Is opa er al?“

„Nog niet,“ antwoordde zijn moeder.

Alma ging zitten op een oude boomstronk bij het keukenraam en plukte wat kippeveren van zijn broek. „Tjonge, waarom is opa toch zo laat?“ mopperde hij.

„Goeie hemel, kind!“ zei zijn moeder.

„Maak jij je karweitjes nu maar af en hou

op je af te vragen wanneer opa er zal zijn. Hij komt zodra hij er is."

Alma stond op en schopte naar wat onkruid. Hij kon maar niet begrijpen waarom hij de enige was die opgewonden werd als opa kwam.

Alma pakte naast het huis een emmer met aardappelschillen en groente-afval. Eenmaal bij het varkenskot moest hij al zijn kracht gebruiken om de emmer op de rand van het hek te tillen, maar hij keek niet uit waar hij zijn voeten zette, gleed uit en viel tegen het hek aan, waardoor er wat varkensvoer over hem heen kwam. Alma wist zeker dat de varkens hem uitlachten.

Hij zette de emmer weg en liep weer het huis in. Voor hij zelfs maar kon vragen naar zijn grootvader, rook zijn moeder al een vieze lucht aan hem en vroeg: „Alma, moest je persé met de varkens spelen? Ga je alsjeblieft opknappen voordat grootvader komt.”

Alma ging naar zijn kamertje toe, trok zijn vuile kleren uit en ging zich wassen. Hij stond juist zijn gezicht te boenen toen

hij hoorde hoe zijn moedere iemand begroette. „Opa is er!” riep Alma, en kreeg gelijk zeep in zijn ogen. „Au,” gilde hij en spoelde de zeep zo gauw als hij maar kon weg.

Zodra hij zijn schone kleren aan had, holde Alma naar de keuken. Hij hoorde nog net zijn moeder zeggen: „Nou, vader, ik weet niet wat er met die jongen aan de hand is als u op komst bent. Hij moppert de hele dag en vraagt om de andere minuut of u er nou nog niet bent. En alles was hij aanpakt gaat verkeerd.”

Alma bloosde en wilde zich verstoppen, maar opa kwam net de keuken uit. „Zo, daar ben je dan, Alma! Hoe is het met mijn lievelingskleinzoon?”

„Ik heb helemaal niet gemopperd hoor, opa,” zei Alma. „Het duurde alleen zo lang eer u kwam.”

„Zo, je hebt dus gehoord wat je moeder zei?” vroeg zijn grootvader.

„Ja, maar ik heb niet expres geluisterd, ik . . . ”

„Rustig maar,” zei opa, „kom eens bij me zitten, dan zal ik je een verhaal vertel-

len dat mij iets leerde over mopperen.

Een paar jaar geleden had ik werk waarbij ik alle schapen moest tellen in het woeste gebied van Midden-Utah. Op een dag, toen mijn Indiaanse vriend, Hunkup, en ik erop uittrokken om een kudde te gaan tellen, vergaten we water mee te nemen. Nu wordt het daar in de wildernis heel warm. Als je geen water bij je hebt, moet je wel precies weten waar de waterpoelen zijn, anders kan het je je leven kosten."

"Wist u waar de waterpoelen waren, opa?" vroeg Alma.

"Ik wist er wel een paar te vinden, maar de dichtstbijzijnde was toch nog drie uur rijden van ons vandaan. Op weg er naartoe kreeg ik verschrikkelijke dorst. Ik keek om naar Hunkup, die achter me reed en vroeg, 'Hunkup, heb jij geen dorst?' 'Nee,' antwoordde Hunkup, 'ik heb geen dorst.'

We reden verder en onderdehand waren mijn lippen zo droog geworden, dat er barsten in kwamen. Weer keerde ik me om naar Hunkup en vroeg, 'Hunkup, heb

je echt geen dorst?' En weer zei hij, 'Nee, ik heb geen dorst.'

Daarna kon ik helemaal niet meer spreken. Mijn enige gedachte was om bij water te komen. Zelfs onze paarden hadden zo'n dorst dat zij nauwelijks op de been konden blijven. Tenslotte kwamen we op de top van een heuveltje en zagen de waterpoel op korte afstand voor ons liggen.

In minder dan geen tijd lag Hunkup met zijn gezicht in het water te drinken alsof hij de hele poel leeg zou maken. Ik wankelde erheen, liet me naast hem neervallen en slaagde erin met mijn laatste krachten te vragen: 'Hunkup, je had toch gezegd dat je geen dorst had?' Hunkup hield even op met drinken, keek me aan en zei: 'Nu heb ik wel dorst.'

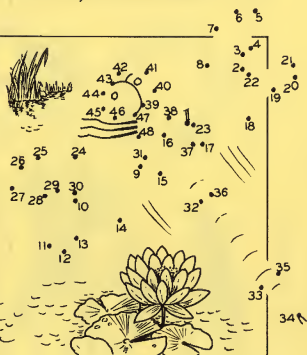
Zie je, Alma, al mijn mopperen en klagen over dorst bracht ons geen seconde eerder bij de waterpoel."

Alma keek op naar zijn grootvader en zag het lachje in zijn ogen. *Als opa de volgende keer komt, dacht Alma, zal ik net als Hunkup zijn. Ik zal niet willen dat opa er is totdat hij voor me staat.* □

Kleur me maar groen, blauw of bruin

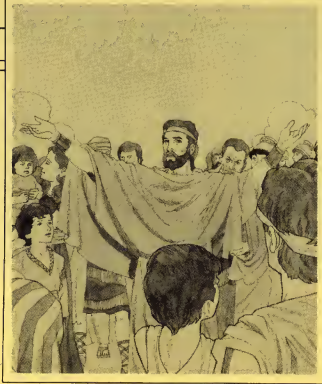
Een libel of waterjuffer eet waterwantsen, muggen en andere vliegende insecten. Of de libel nu over de vijver vliegt of zit te rusten, ze is net een klein vliegtuigje. Haar vleugels zijn altijd uitgestrekt en zij kan niet op haar poten lopen.

Roberta L. Fairall

ENOS' GEBED

(Het boek van Enos)

Op een dag toen Enos aan het jagen was in het bos, moest hij denken aan hetgeen hij zijn vader, Jakob, dikwijls had horen zeggen over het eeuwige leven en de vreugde van de heiligen. Hij beseftte dat hij iets wilde vinden dat nog veel belangrijker was dan het wild waarop hij steeds had gejaagd. Enos ging op zijn knieën en in een nederig gebed beleed hij zijn zonden. De hele dag lang bad hij de Heer om vergeving. En toen het nacht werd ging hij nog steeds door met zijn smeekbeden. Meer dan wat ook verlangde Enos naar vergeving voor zijn zonden.

Terwijl hij de Heer in gebed aan bleef roepen, hoorde hij een stem die tegen hem zei: „Enos, uw zonden zijn u vergeven en gij zult worden gezegend.”

Nadat hij urenlang tot de Heer had gebeden, moet Enos wel heel moe zijn geweest, maar toch dacht hij er niet aan om uit te rusten. In plaats daarvan dacht hij aan zijn volk, de Nephieten en weer stortte hij zijn hart uit voor de Heer. Deze keer bad hij voor de Nephieten. Na lange tijd te hebben gebeden, klonk de stem van de Heer weer in zijn gemoed, die uitlegde dat de Nephieten gezegend zouden

worden naargelang zij rechtvaardig waren.

Vervolgens bad Enos voor zijn vijanden, de Lamaniëten, die zeer goddeloos waren geworden. Ook al trachtten deze mensen steeds het volk van Enos te vernietigen, was zijn hart toch vol liefde en bezorgdheid voor hen.

De Heer wist dat de verlangens van Enos' hart rechtvaardig waren, dus zei Hij tegen hem: „Alles, wat gij in geloof zult vragen in de naam van Christus, gelovende, dat gij het zult ontvangen, dat zult gij ontvangen.”

Enos maakte zich ook zorgen over de

heilige kronieken van de Nephieten. Hij wist dat de Lamaniëten ook die wilde vernietigen. Hij bad met groot geloof dat de kronieken zouden worden bewaard en op een later tijdstip voor de Lamaniëten te voorschijn zouden worden gebracht.

Wetende dat alles wat de Heer hem had verteld waar was, was Enos eindelijk gerust en vanaf dat moment zette hij zich volledig in voor het werk van de Heer. Zijn leven lang onderwees hij het evangelie en gaf hij zijn getuigenis. Door middel van gebed en de leringen van zijn vader was hij dicht bij de Heer gebracht en Enos wilde die grote zegen met anderen delen. □

APR	27 - 30	Duits	Hamburg	OCT	2 - 5	Duits	Frankfurt
	3 - 6	Frans	Nice Frankrijk		9 - 12	Nederl.	Nederlandse
	10 - 13	Fins	Helsinki Finland		16 - 19	Frans	Belgie en Frankrijk, Brussel, Paris, Nancy
	17 - 20	Zweeds	Central Zweden		23 - 26	Duits	Wenen (en een gedeelte van Stuttgart)Wenen, Bern, Zürich
	24 - 27	Duits	Frankfurt				
MEI	1 - 5	—	gesloten	OCT	30 -	2	Duits
	8 - 11	Duits	Stuttgart (deel), München, Stuttgart	NOV	6 - 9	Frans	Nice Frankrijk
	15 - 18	Speans	Speans		13 - 16	Ital.	Italie
	22 - 25	Ital.	Italie		20 - 23	Zweeds	Central Zweden
					27 - 30	Fins	Helsinki Finland
MEI	29 - 1	Frans	Nice Frankrijk	DEC	4 - 7	Duits	Frankfurt
JUN	5 - 8	Port.	Lissabon Portugal		11 - 14	Deens	Denemarken
	12 - 15	Duits	Wenen (en een gedeelte van Stuttgart)Wenen, Bern, Zürich	DEC	18 - 20	Alle	Priesterschap gesloten
				JAN	21 - 7	—	

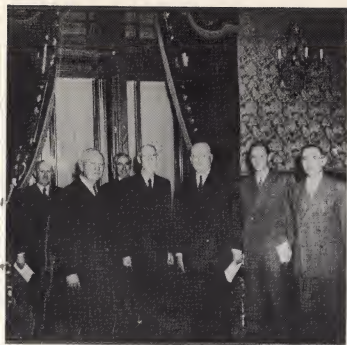
EIGEN ENDOWMENT EN VERZEGLINGEN

Leden die hun eigen endowment willen ontvangen dienen het zo te regelen dat zij op de dinsdag gedurende een van de hun toegewezen tempelweken naar de tempel komen om 7.00 v.m. Zendingen die hun zendingoproep schriftelijk hebben ontvangen kunnen hun eigen endowment ontvangen in een van de diensten B of C. Zij dienen twee uur voor de bovengenoemde toegangstijden van de diensten B of C bij de deur van de tempel aanwezig te zijn. Zij moeten het zo regelen dat zij meerdere diensten kunnen meemaken.

Toekomstige echtparen wordt verzocht om hun burgerlijk huwelijksdatum zo te plannen dat zij zo spoedig mogelijk na de voltrekking van het burgerlijk huwelijk naar de tempel kunnen komen om verzegeled te worden. Zij dienen hun trouwboekje mede te brengen. Indien er kinderen aan de ouders verzegeled moeten worden dient er een volledig ingevulde gezinslijst, getypt en grondig nagezien, te worden medegenomen naar de tempel. Voor geadopteerde kinderen dienen ook de bewijzen van de adoptie te worden meegebracht.

Reserveringen voor normaal onderdak of bijzondere wensen dient u via uw ring- of zendingspresident of de coördinator van de tempelreis te doen, die ze op het speciale formulier voor onderdak in tweevoud aanvraagt en door de ring- of zendingspresident naar de temple wordt gezonden, twee weken voor de geplande reis. De doorgroepen zullen voor hun eigen onderkomen moeten zorgen, buiten de Herberg. Onderdak in het Tempelhospitalium is op maandag pas beschikbaar na 14.00 uur. Degenen die voor dit tijdstip aankomen en onderdak wensen, dienen zelf te regelen dat zij elders terecht kunnen.

DU
SWISS TEMPLE Tempelstrasse 4, CH-3052 Zollikofen

Aan het eind van de jaren veertig vergezeld Joseph Anderson (rechts) president George Albert Smith (midden) voor een bezoek aan de president van Mexico, bij welke gelegenheid zij ook kennismakten met de vroegere president van de Verenigde Staten, Herbert Hoover (links van president Smith).

zelfde grootse voorbeeld van liefde voor elkaar en voor het evangelie dat legendarisch werd in de kerk. „Hij was zonder uitzondering liefdevol, attent en hoffelijk,” herinnert hij zich. Toen het einde van zijn levensdagen nabij was, bezocht ouderling Anderson hem thuis, waar hij hem op de bank aantrof, hand in hand met zijn lieve vrouw. „Ik vroeg zuster McKay hoe zij 't maakte, waarop zij antwoordde: ‚Met mij gaat 't wel, maar ik maak me zorgen over mijn jongen.’ Ik zei, ‚Hij is dus nog steeds uw jongen?’ Gelijk antwoordde ze, ‚Ja, dat is hij zeker.’ Waarop ik zei: ‚En er is geen betere, wel?’ en het antwoord ontving, ‚nee, een betere bestaat er niet.’”

Joseph had grote eerbied voor presi-

dent McKay in de bijna dertig jaar dat hij voor hem werkte en was zich bewust van het verbreden van de terreinen van activiteit van de kerk in de jaren dat hij presideerde. In deze jaren dat de kerk zich uitbreidde over de gehele wereld, werd Josephs raad, wegens zijn grote ervaring, vaak door het Eerste Presidium ingewonnen. Zijn goede adviezen en deskundigheid werden ook in de zakenwereld benut.

Wanneer hij zich niet wijdde aan de aangelegenheden van de kerk, oefende hij zijn taak uit als lid van het bestuur van Deseret Book, waar hij veertig jaar lang optrad als secretaris en penningmeester. Eén van zijn vele opbergmappen bevat een schitterend certificaat dat hem werd toegekend door de Encyclopaedia Britannica voor zijn artikel over de kerk, dat hij geschreven had als woordvoerder van het Eerste Presidium. Daarnaast heeft hij zijn talenten gewijd aan het leiden van een kleine suikerhandel en van een spoorwegbedrijf, waar hij de funtles van vice-president vervulde. Zijn inspanningen op deze terreinen en zijn werk voor de kerk hebben hem een plaatsje verdiend in naslagwerken als *Who's Who in America*, *Who's Who in Finance and Industry* en *Who's Who in Religion*.

Kort nadat hij geroepen was om de kerk te dienen als algemene autoriteit, zette ouderling Anderson zijn levenslange arbeid met kerkelijke verslagen voort als hoofd van de afdeling kerkgeschiedenis. Onder zijn leiding breidde de afdeling zich uit tot een belangrijke faciliteit voor research evenals een zorgvuldig georganiseerde bewaarplaats voor het kolossale aantal archiefstukken dat de kerk bezit.

In 1977 werd ouderling Anderson lid van het Eerste Quorum der Zeventig om zich twee jaar later, met zijn negentigste,

gedeeltelijk van de actieve uitoefening van zijn ambt terug te trekken.

Maar die terugtrekking van ouderling Anderson is inderdaad slechts gedeeltelijk. Met zijn drieënnegentig jaar komt hij nog steeds regelmatig werken op zijn kamer in het kantoorgebouw van de kerk, waarvan de muren schuilgaan onder het grote aantal foto's van voormalige presidenten van de kerk en apostelen — alle met persoonlijke, van grote genegenheid getuigende opschriften. Zijn boekenplanken staan tot aan het plafond volgepakt met eerste uitgaven van vele klassieke werken die te maken hebben met het evangelie, waaronder een exemplaar van zijn eigen memoires, *Prophets I Have Known*, die in 1973 werden uitgegeven. Ontspannen achterover leunend in zijn bureaustoel, ziet hij er slank en vitaal uit en de kracht van zijn getuigenis is even groot als altijd.

„Het leven is goed geweest,” meent hij, „dank zij het evangelie van Jezus Christus.” Hij is dankbaar voor zijn gezondheid en schrijft zijn energie en vrij zijn van lichamelijke klachten toe aan de zegeningen van de Heer — en aan lichaamsbeweging. Hij gaat nog altijd twee of drie keer in de week zwemmen, een gewoonte voortzettend waar hij zo'n tachtig jaar geleden mee begonnen is, en is ook in staat zijn gebruikelijke lange wandelingen te maken. „Ook op dit terrein kun je niet verwachten dat de Heer al het werk doet. Gehoorzaamheid aan de gezondheidswetten zal vruchten afwerpen.”

Niemand die ouderling Anderson ooit heeft horen en zien spreken kan daaraan twijfelen. Onder zijn betoog slaat hij met zijn vuist in de palm van zijn andere hand, terwijl zijn gehele lichaam boordevol energie is. Zijn stem is krachtig en

zijn sterk getuigenis klinkt er doorheen.

Zich bewust van het feit dat veel van zijn toehoorders moeten worden aangemoedigd in hun geloof, spoort hij hen liefdevol aan: „Verwaarloos het toch niet! Verwaarloos de verlossende kracht van het evangelie niet, waardoor u de grootste zegen van uw leven mis zou lopen.” Zijn smeekbede wordt kracht bijgezet door het besef dat hij één van ons is, door de warme uitstraling die zijn gehoor opheft naar zijn eigen niveau. Er is geen zweem van neerbuigendheid in zijn stem te bespeuren — slechts een broederlijk verlangen om de vreugde van zijn getuigenis te verspreiden.

Ondanks al zijn ervaringen, beweert hij heel nadrukkelijk maar heel gewoon te zijn. „Ik ben tenslotte nooit bisschop geweest en heb nooit een ring of zendingsgebied gepreseed,” merkt hij op. In oktober 1970, toen hij voor het eerst op een algemene conferentie sprak, gaf hij toe „zich nederig te voelen door een gevoel van ontoereikendheid.” Toch was hij in staat de roeping met een kalm gemoed te aanvaarden, daar zijn tachtig levensjaren hem hadden geleerd „de prijs te betalen”. Ouderling Anderson put vertrouwen uit een eenvoudig beginsel van het evangelie: „Wanneer wij enige zegen van God ontvangen, is het door gehoorzaamheid aan die wet, waarop deze is gegrond.” (Leer en Verbonden 130:21.) Hij onderstreept zijn afhankelijkheid van de Heer, met voortdurende gebeden dat de Heer hem „bekwaam” zal maken voor het werk, maar hij koestert geen illusies aangaande zijn eigen aandeel daarin. „De prijs is het onderhouden van de geboden,” beaamt hij. „Men kan verhoging in het koninkrijk van onze Hemelse Vader niet tegen een spotprijs krijgen.”

Op zijn hoge leeftijd is ouderling Ander-

son een levend getuigenis van de werkzaamheid van dit beginsel. Zijn bereidheid de bestaande prijs te betalen voor de zegeningen van de Heer, heeft gevoerd tot een leven vol „heerlijke banden” en „zoete ervaringen”. Hij heeft medelijden met de vele mensen die verkiezen in een lege huls te leven, zonder het „levensvormende doel” van het evangelie. „Het leven heeft weinig waarde tenzij het bij elkaar wordt gehouden en vorm en gestalte wordt gegeven door één of ander groot doel,” heeft hij vurig betoogd ten overstaan van zijn medekerkleden. „En er is geen groter levensdoel dan onze medemensen helpen de heerlijke zaligmaking te bereiken die ons door onze Heer is beïnvloed.”

Waar zijn familie wellicht het meest door beïnvloed is geworden, is zijn onzelfzuchtige energie. Hij koestert de lachende foto's van zijn drie kinderen, Bette, Joseph R. en Elaine, die op zijn kantoor aan de muur hangen en geniet ten volle van zijn tien kleinkinderen en vijftientig achterkleinkinderen, die hem „papa” noemen. Zuster Anderson, die twintig jaar lang lid is geweest van het algemeen bestuur van de onderlinge ontwikkelingsvereniging voor jonge vrouwen, is, volgens haar man „een geweldige vrouw”. Zij is al enige jaren ziek en is in die tijd steeds door de liefdevolle zorg van haar man omgeven geweest. „Een zeer sterke en bevallige vrouw” is de lof die haar door haar kinderen wordt toegezwaid.

Ouderling en zuster Andersons kinderen koesteren de herinnering aan de prettige sfeer van hun ouderlijk huis: „Papa was nooit star,” vertelt een van zijn dochters, „maar altijd even lief en nederig.” De andere dochter herinnert zich hoe een bemoedigende brief van haar vader in een moeilijke periode van haar leven,

**„Verwaarloos de
verlossende kracht van het
evangelie niet, waardoor u
de grootste zegen van uw
leven mis zou lopen.”**

haar hele houding veranderde. „Hij zegt nooit iets onvriendelijks en heeft de gave op ons niveau echt plezier met ons te maken.” Hoewel hij een eind in de negentig is, doet ouderling Anderson nog steeds aan sport samen met zijn kleinkinderen.

Zakenman, secretaris van presidenten en algemeen autoriteit in des Heren kerk — deze roepingen hebben ertoe bijgedragen de voortreffelijkheid te vormen van ouderling Joseph Andersons leven. Hij is bovenal een gentleman, bezielde met de geest en het doel van het evangelie, een onbaatzuchtige vriend voor allen die hem kennen. Benjamin Disraeli (1804-1881), die enige tijd eerste minister van Groot-Brittannië was, schreef eens: „Het leven is een strijd en de oude dag vol spijt,” maar ouderling Joseph Anderson kent geen spijt. De eenvoudige boerenjongen die bijna honderd jaar geleden over de heuvels van Roy reed, verkeert nog steeds onder ons als een glanzend voorbeeld van de vredige vruchten van een levenslange toewijding aan het werk van zijn Vader en als een getuigenis dat eeuwige groei, eeuwige vreugde is. □

Breck England, die in het dagelijks leven lesgeeft in het voortgezet wetenschappelijk onderwijs, is raadgever in het zendingspresidium van de Ring Bountiful Utah Centraal.

Het licht beweegt nooit

Spencer J. Condie

Een interessant experiment in de sociale psychologie onderzoekt in hoeverre wij bij onze waarnemingen worden beïnvloed door andermans oordeel. Een psycholoog ontwierp een klein apparaat met een helder licht dat wanneer in werking ook een kleine lichtstraal kan laten zien. Wanneer men heel even een lichtje ziet in een donkere kamer, lijkt het alsof het licht beweegt, ook al staat het apparaat op een vaste plaats. Dit wordt het autokinetische effect genoemd, dat bij dit experiment een belangrijke rol speelt.

Bij de eerste fase van het experiment wordt iemand, die we hier Bas zullen noemen, in een donkere kamer geleid met de opdracht te schatten hoeveel de kleine lichtflitsjes bewogen hebben iedere keer dat zij te zien zijn. Hij schat de afstand de

eerste keer als twee centimeter, de tweede keer drie centimeter en de derde keer vier centimeter. Na verschillende proefnemingen, blijft hij erbij dat het licht doorgaans drie centimeter beweegt.

Bas wordt nu vervangen door Suze, die uitgenodigd wordt ongeveer een meter van het apparaat vandaan te gaan zitten. Ook zij schat de bewogen afstand iedere keer dat het licht opflitst. Zij begint met drie centimeter, maakt er vervolgens twee centimeter van en houdt zich uiteindelijk bij een schatting van ongeveer één centimeter.

Nadat haar waarnemingen zijn opgetekend, wordt Bas gevraagd zich bij Suze te voegen en krijgen zij de opdracht bij een derde ronde weer de bewogen afstand te schatten. Bas begint met drie centimeter te schatten, terwijl Suze bij één centimeter blijft. Bij de tweede flits houdt Suze het op anderhalve centimeter, terwijl Bas tweeënehalve centimeter schat. Na verschillende rondes worden zij 't eens dat het licht iedere keer twee centimeters beweegt.

Het interessante slot van dit experiment kan op het eerste gezicht onbeduidend lijken, maar in vele opzichten is het veelbetekend. *Het licht beweegt nooit*. Het zijn slechts onze waarnemingen van het licht die veranderen. Naarmate wij omgaan met anderen wier opvattingen afwijken van de onze, zal hun oordeel vaak onze kijk op de dingen beïnvloeden, en beïnvloeden wij op onze beurt hun kijk op de wereld.

Niet veel van ons worden ooit uitgenodigd om bij een proef in een laboratorium onze mening ten beste te geven, maar in het laboratorium des levens worden er iedere dag opnieuw belangrijke oordelen van ons gevergd. Wij hebben de neiging een aantal belangrijke eeuwige waarhe-

den te vergeten, zoals, bijvoorbeeld: „De Geest van Christus is aan ieder mens gegeven, opdat hij het goede van het kwade moge onderscheiden.” De Heer verzekerde ons dat als wij gehoor geven aan zijn geest, Hij ons „de wijze van oordelen” zou tonen. (Mosiah 7:16.) De Heiland noemde zichzelf ook „het licht der wereld; wie Mij volgt, zal nimmer in de duisternis wandelen, maar hij zal het licht des levens hebben”. (Johannes 8:12.) Dit licht beweegt nooit en als het zich lijkt te verwijderen, dan zijn wij degenen die ons hebben bewogen.

Net als in het donkere laboratorium, verliezen wij in het dagelijks leven wel eens ons perspectief naarmate vaste oriëntatiepunten verdwijnen. Wij zijn ervan overtuigd dat het licht heeft bewogen. Eén van de manieren waarop wij ons verwijderen van het licht van Christus is door ons bezig te houden met het spelletje „Niet zo erg als”. U kent het vast wel, het gaat zo:

„Ik vloek wel veel, maar ik gebruik de naam van de Heer nooit ijdel.”

„Ik betaal wel geen volle tiend, maar ik betaal in ieder geval wel wat.”

„Ik kijk weleens naar een film die misschien niet helemaal door de beugel kan, maar ik ga toch nooit naar een echte seksfilm.”

„Nogal wiesde dat ik de fiscus niet het achterste van mijn tong laat zien, maar ik maak het toch niet zo bont als sommigen die ik wel ken.”

„Ik beschouw het niet als roddel wanneer ik niet anders vertel dan de waarheid.”

„Als jullie mijn kleding een beetje extreem vinden, zouden jullie eens moeten zien wat sommige van de kinderen op school dragen.”

„En aldus,” om te spreken met de

woorden van onze geliefde vriend Nephi, „bedriegt de duivel hun ziel, en voert hen bedachtzaam ter helle.” (2 Nephi 28:21.)

Hoewel het licht nooit beweegt, moeten wij beseffen dat hoe vaker wij in contact komen met dat wat abnormaal, ontrend en ongewenst is, hoe meer het ons normaal en begeerlijk begint voor te komen. Geleidelijk worden wij minder gevoelig voor de influisteringen van de stille, zachte stem. In diezelfde geweldige zendbrief die de jonge profeet Joseph er toe bracht de Heer in gebed aan te roepen, maakte de apostel Jakobus ons deelgenoot van een aantal belangrijke inzichten in dit proces:

„Zalig de man, die in verzoeking volhardt, want, wanneer hij de proef heeft doorstaan, zal hij de kroon des levens ontvangen, die Hij beloofd heeft aan wie Hem liefhebben.

Laat niemand, als hij verzocht wordt, zeggen: Ik word van Godswegen verzocht. Want God kan door het kwade niet verzocht worden en Hijzelf brengt ook niemand in verzoeking.

Maar zo vaak iemand verzocht wordt, komt dit voort uit de zuiging en verlokking zijner eigen begeerte.

Daarna, als die begeerte bevrucht is, baart zij zonde; en als de zonde volgroeid is, brengt zij de dood voort . . .

Legt dus af alle vuilheid en alle uitwas van boosheid en neemt met zachtmoedigheid het in u geplante woord aan, dat uw zielen kan behouden.” (Jakobus 1:12-15, 21.)

Jeugd van het edele geboorterecht, jullie is liefdevol geboden „de grote daden te verkondigen van Hem, die u uit de duisternis geroepen heeft tot zijn wonderbaar licht.” (1 Petrus 2:9.)

Denkeraan dat het licht nooit beweegt.

□

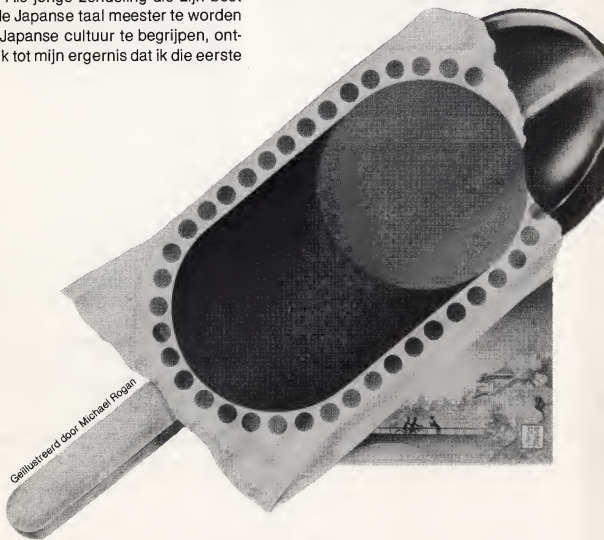
Zoals het heiligen betaamt

Brent Schindler

In tegenstelling tot de zomers in het zuiden van de staat Idaho, waar ik aan gewend was geraakt gedurende van de jaren dat ik opgroeide in de Verenigde Staten, was de zomer die ik op het eiland Awaji in Japan doorbracht welhaast ondraaglijk vanwege zijn vochtigheidsgraad. Als jonge zendeling die zijn best deed de Japanse taal meester te worden en de Japanse cultuur te begrijpen, ontdekte ik tot mijn ergernis dat ik die eerste

maanden in de zomerzon van Japan snel vermoeid raakte.

Awaji is een klein eiland dat op slechts korte afstand ligt van de havensteden Kobe en Osaka. Sumoto, de grootste plaats op het eiland, is vol typisch Japanse luchtjes, klanken en gezichten. Deze cul-

Geïllustreerd door Michael Rogan

tuur is, in tegenstelling tot die van het naburige Osaka en Kobe, slechts minimaal beïnvloed geweest door de westerse cultuur. Ondanks het feit dat het eiland binnen het gezicht ligt van Osaka, één van de meest verstedelijkte gebieden van Japan, is het vrijwel geïsoleerd behalve voor de dagelijkse speedboot en veerboot die contact onderhouden tussen het slaperige eiland en zijn burelen.

Op zekere dag zat ik al heel vroeg aan mijn bureau, mijzelf knap in evenwicht houdend op de achterpoten van mijn stoel en met de Leer en Verbonden op schoot. Ik begon te lezen bij afdeling 105. Mijn ogen gleden snel over de eerste twee verzen heen, maar bleven bij het derde vers steken. Ik las het nogeens: „Doch ziet, zij hebben niet geleerd gehoorzaam te zijn aan hetgeen Ik van hen verlangde, doch zij zijn vervuld van allerlei kwaad, en delen van hun goederen niet mede aan de armen en noodlijdenden onder hen, zoals het heiligen betaamt.” Mezelf afvragend wat er met „zoals heiligen betaamt” precies werd bedoeld, dwaalde mijn aandacht van mijn boek af. Ineens dreigde ik achterover te vallen en kon ik mezelf nog maar net redden door m'n hele gewicht naar voren te brengen. Nu zou achterover vallen op de tatami, de mat waarmee de vloer in de Japanse woning was bedekt, waarschijnlijk niet al te pijnlijk zijn geweest, maar als trotse jonge zending was ik blij mijn slapende seniorcollega niet te storen door pardoes bovenop hem te vallen. Buiten werden de eerste stralen van de zon begroet door een opgewekte krekkel, terwijl de insecten in een naburig rijstveld een levendige vertolking gaven van een zomerserenade.

Nadat mijn collega en ik ontbeten hadden, begon ik de les over het priesterschap, die ik verderop in de week moest

geven, te bestuderen. Langzaam begon ik de zinnen hardop te zeggen. Het verbaasde me altijd hoe moeilijk het was de Japanse taal uit te spreken, vergeleken met de snelheid die ik ten toon spreidde wanneer ik de zinnetjes slechts in gedachten doornam. Alles scheen nog klammer te worden terwijl ik mij inspande mij de woorden te herinneren waarmee ik de herstelling van het Aäronische priesterschap moest uitleggen. Onder mijn pogingen de ingewikkelde zinsstructuur te herinneren, hoorde ik de schuifdeur opengaan van het grote Japanse huis dat wij als kerkgebouw gebruikten. Daar dit niet gevolgd werd door een vrolijke groet, besefte ik dat broeder Shinooki, het nieuwe dove lid, gekomen was om één van zijn veelvuldige bezoeken af te leggen.

Broeder Shinooki was een kleine, magerere man, die dagelijks zijn ronde deed op een oeroude fiets. Zijn woning was een eenvoudig hutje aan 't eind van een engsteil weggetje, dat behoedzaam een kleine woeste berg even buiten Sumoto opkroop. Het feit dat hij alleen woonde moet wel aanleiding hebben gegeven tot zijn verlangen om vriendschap te sluiten. Zijn doofheid verhinderde dat niet. Broeder Shinooki had kennis gemaakt met de zendingen voor mijn tijd op Awaji en had zich gehecht aan de vriendelijke, christelijke vreemdelingen. Met de hulp van een lid uit Osaka dat zich uit kon drukken door middel van de doventaal, werd broeder Shinooki onderwezen in het herstelde evangelie en ontving hij de zegen van de doop. Hoewel ik de doventaal niet kende, genoot ik toch van mijn pogingen om te communiceren met mijn dove vriend. Door gebaren en eenvoudige tekeningen slaagden wij er wonderwel in met elkaar te „praten”. Gezien, echter, zijn handi-

cap, vroeg ik mij vaak af hoe groot het getuigenis en het begrip van de beginselen van het evangelie waren die achter zijn grote, vriendelijke glimlach schuilgingen.

Het was een zeer warme dag. In het besef dat broeder Shinooki's uitbundige aanwezigheid niet bevorderlijk was voor studie, besloten mijn collega en ik met hem mee te lopen naar de winkel om de hoek voor een ijsje. Onze bedoeling was onze dove broeder onze vriendschap te betonen en tevens onszelf op te peppen alvorens het vochtigwarme eiland te trotseren op zoek naar zielen die bereid waren onze liefkoosde boodschap te ontvangen. We kochten alle drie een ijsje en zochten beschutting in de schaduw van een oud houten gebouwtje, dat met zijn door de hitte geblakerde gevel minimale bescherming bood aan zijn drie ongewone gasten. Het ijs was niet eens bijzonder lekker, maar het was goedkoop en dat maakte het onweerstaanbaar. Als je geluk had, ontdekte je als het ijs op was de Japanse lettertekens „atari” op het stokje, hetgeen de trotse eigenaar in staat stelde gratis een tweede ijsje te gaan halen. Naarmate de temperatuur hoger werd, werd de kans om één van deze begeerde stokjes tegen te komen alsmaar verleidelijker. Alsof ik mij aan een bepaald ritueel hield, at ik het bevroren goedje van het stokje af, maar liet het gebied waar ik misschien „atari” zou vinden behoedzaam bedekt met een dun laagje ijs. De allerlaatste belangrijke hap gaf mij altijd te kennen of het volgende ijsje gratis zou zijn of uit eigen zak moest worden betaald. Met de bewuste laatste hap liet ik mijn tong over het volmaakte gladde stokje glijden. Mijn ogen bevestigden slecht het feit dat het stokje inderdaad volkomen glad was, zonder enige Japanse lettertekens op het hout. Ik zag dat mijn col-

lega hetzelfde lot was toebedeeld, daar ook zijn stokje geen toverwoord vertoonde. Tot ons vermaak — met een zweem van afgunst — had broeder Shinooki meer geluk dan wij. Zijn stokje was wél versierd door de „atari”-lettertekens. Mijn collega en ik keken met begerige ogen naar het bewuste stokje en wierpen elkander vervolgens een blik toe alsof om elkaar te troosten.

Onze dove vriend was blij met de schat die hij had blootgelegd. Broeder Shinooki's gezicht glom van genoegen en hij lachte ons allebei toe. Zonder enige aarzeling pakte broeder Shinooki het stokje stevig beet, sprong het nauwe straatje in en overhandigde het begeerde voorwerp aan een klein jongen, die net heel langzaam voorbijfietste. Alsof de lach op 't gezicht van onze dove vriend aanstekelijk was, begon het gezichtje van de jongen ook gelijk te stralen toen hij het stokje gretig pakte en meteen op de winkel afging om zijn koude traktatie op te eisen. Broeder Shinooki liep terug naar zijn twee voortmoedige vrienden. Hoewel hij het niet zelf beseftte, was hij op dat moment onze leermeester geworden, die ons de betekenis van ware onzelfzuchtigheid leerde. Ik was mij er intens van bewust dat broeder Shinooki begreep wat er bedoeld werd met delen van zijn goederen „zoals het heiligen betaamt”. Wij beseften op dat moment dat hoewel iemand misschien niet in staat is mondeling uitdrukking te geven aan zijn getuigenis, hij niet aangetast is in zijn vermogen om het na te leven. De communicatiekloof werd geruisloos overbrugd en wij drieën deden een ogenblik van volmaakte communicatie — een ogenblik dat niet met woorden kon worden beschreven, maar slechts met het hart kon worden begrepen. □

EEN VISIOEN VAN DE EEUWIGHEID

Don Lind

Het Mormoons Tabernakelkoor uit Salt Lake City wordt vaak uitgenodigd om bij bijzondere gebeurtenissen in de Verenigde Staten te zingen, onder andere ook ter gelegenheid van de installatie van een nieuwe president. Zonder uitzondering wordt het koor verzocht de „Battle Hymn of the Republic” te zingen.

Deze grootse lofzang werd geschreven door Julia Ward Howe ten tijde van de Amerikaanse burgeroorlog tussen de noordelijke en de zuidelijke staten

(1861-1865). Zij had een bezoek gebracht aan een legerkamp van de noordelijke soldaten, gewone mannen die waren meegesleept in een zaak, groter dan zijzelf, een zaak die onvolmaakte beweegredenen en wereldlijke ambities te boven ging. Voor een ogenblik bespeurde zij de heerlijkheid die voort kon komen uit het leed en het hartzeer van die verschrikkelijke oorlog en zij schreef, „Mine eyes have seen the glory of the coming of the Lord . . . His truth is marching on.” (Mijn

ogen hebben de heerlijkheid van de komst des heren aanschouwd ... Zijn waarheid rukt op.)

Haar visioen van heerlijkheid inspireerde de mensen en schonk hun het beetje extra moed dat zij nodig hadden om hun doelen te bereiken.

Wij hebben allemaal moed nodig om onze doelen te bereiken. Wij hebben er allemaal behoefte aan „de heerlijkheid van de komst des Heren” te zien, wij moeten allemaal ons visioen van de eeuwigheid hebben. De pioniers van de laatste dagen moeten hebben bespeurd wat eeuwigheid betekende. Denk u eens even in hoe het geweest moet zijn om een pionier te zijn. Stel u de verdreven heiligen eens voor toen zij over de bevroren rivier heen omkeken naar hun heerlijke warme huizen in Nauvoo. Denk u eens in hoe het geweest moet zijn voor één van mijn oudtantes, die als meisje van vijf de reis van Winter Quarters (Nebraska) naar de Vallei van het Grote Zoutmeer te voet aflegde. Stel u eens voor hoe het was om achter een ossekar of een handkar langs het stoffige pad te lopen, en dat wel zes maanden lang. Denk eens aan de vrouwen die daar op de prairie kinderen baarden. Denk eens aan het onuitsprekelijke leed wanneer een pasgeborene in een ondiep graf werd gelegd dat met keien moest worden bedekt, in de hoop dat de wolven niet bij het lichaamje zouden kunnen komen.

Wat heeft deze mensen in vredesnaam ertoe bewogen om onder dergelijke omstandigheden door te zetten? Er was niemand die hen ertoe dwong. Zij hadden terug kunnen keren. Velen zwichtten voor de eisen van het gepeupel en trokken niet mee naar het westen. Wat was het precies dat de getrouwe heiligen ertoe bewoog te handelen zoals zij deden?

Mijns inziens hadden hun ogen de heerlijkheid van Gods koninkrijk aanschouwd. Toen Brigham Young de Vallei van het Grote Zoutmeer voor het eerst zag, stonden al de huizen, kerken en tempels er nog niet die er naar zijn overtuiging eens zouden staan. Maar hij voorzag de heerlijkheid en twijfelde er nooit aan. En daarin stond hij niet alleen. Op hun manier hadden al de pioniers de heerlijkheid van Gods koninkrijk aanschouwd en dat was hetgeen hen op de been hield op hun grote trek over de prairie. Zij moesten die heerlijkheid wel hebben gezien; het was hun visioen, hun getuigenis.

Nog een voorbeeld dat zeer veel voor mij betekent, is dat van mijn betovergrootmoeder, die was opgegroeid in een prachtig deel van Engeland, een streek die bestond uit golvende groene heuvels. Zij kwam niet uit een welgesteld gezin, maar naar de maatstaven van die tijd hadden zij het goed. Zij deden afstand van dit prettige leven om de Atlantische Oceaan over te steken — niet met een straalvliegtuig, zelfs niet met een mooie lijnboot. Samen met een heel gezelschap heiligen slaagden zij erin in Liverpool een schip te charteren, hoewel het enige beschikbare vaartuig er een was dat al naar de sloop had gemoeten. Zij overreedden de eigenaars echter om het voor één laatste tocht over de Atlantische Oceaan aan hen te verhuren. En de eigenaars dachten bij zichzelf, „Ach, er is een redelijke kans dat het schip de overkant haalt.” Vervolgens slaagden zij erin een kapitein en bemanning te vinden die bereid waren deze lekke oude schuit te bevaren.

Toen zij ongeveer een week op zee waren, kwam er een verschrikkelijke storm opzetten.

Nu wilde de gezagvoerder geen moeilijkheden met een stel paniekerige passa-

giers die zijn bemanning onder die omstandigheden wellicht onder de voet zou lopen, dus sloot hij ze eenvoudig onderdeks op. Er was dus geen mogelijkheid om te ontkomen.

Daar beneden in het donkere scheepsruim raakten de zware hutkoffers met huisraad van de heiligen los, met het gevolg dat zij niet meer hun kooi uit durfden komen, uit angst dat hun benen in het stikdonker verbrijzeld zouden worden. Zij hadden al hun kookgerei meegebracht en alle potten en pannen kletterden van de ene kant naar de andere met het rollen en stampen van het schip, hetgeen haast evenveel lawaai gaf als de kleine kinderen, die de ganse nacht in het donker gilden van angst.

Toen de storm ging liggen en de heiligen toestemming kregen om aan dek te gaan, organiseerden zij gelijk een dienst om de Heer voor hun redding te danken. De oude gezagvoerder was onder de indruk. Nadat hij had geluisterd naar hun lofzangen en gebeden zei hij: „U moet wel een God aanbidden die veel met u op heeft, anders zou u vanochtend op de bodem hebben gelegen. Het schip bleek vannacht zo lek als een vergiet te zijn en de bemanning stond tot aan hun knieën in het water wanhopig te pompen terwijl we voor de storm liepen.”

Nu wisten zij allemaal van tevoren dat zij dat risico namen. Waarom deden zij het? Waarom doen mensen dergelijke dingen? Volgens mij hebben zij een visioen gehad van de heerlijkheid van het koninkrijk Gods. Ik vermoed dat er heel veel mensen zijn die zeer heldhaftige dingen doen omdat zij wellicht heel even de ware betekenis hebben ingezien van een ideaal.

Het grootste deel van ons leven wordt besteed aan heel gewone, dagelijkse za-

ken — naar school gaan, naar kantoor en weer naar huis reizen, het huis schoonmaken, de was doen, en al die saaie karweitjes die ons heel eentonig en vervelend voorkomen.

Maar zo nu en dan wordt het mensen gegund te zien waar zij eigenlijk mee bezig zijn en dat inspireert hen tot werkelijk bovenmenselijke prestaties. Dit zijn de mensen uit de geschiedenis waar wij met zoveel bewondering op terugkijken. Dit zijn de mensen die het voor ons mogelijk hebben gemaakt om de zegeningen van het evangelie onder zeer gunstige omstandigheden te genieten. Wij behoren hen daarvoor eeuwig dankbaar te zijn.

Ik hoop dat ieder van ons kan zeggen in zekere zin de heerlijkheid van het koninkrijk Gods te hebben aanschouwd. Er zijn veel verschillende soorten heerlijkheid te zien, maar ze zijn alle een weerspiegeling van de heerlijkheid van onze Vader in de hemel.

Soms zien wij die heerlijkheid door de prestaties van Gods kinderen. Alle goede dingen die worden bedacht en tot stand gebracht door de geest en de hand van de mens zijn een getuigenis van de geest en de hand van onze Schepper. In mijn werk bij NASA (National Aeronautics and Space Administration) heb ook ik dit soort heerlijkheid herhaaldelijk mogen zien.

Het is natuurlijk een goede zaak om de successen van de mens in het juiste perspectief te blijven zien. Wij hoeven slechts op te zien naar de nachtelijke hemel om te zien hoezeer de werken van onze Vader die van ons te boven gaan. Eigenlijk heb ik de heerlijkheid van onze Hemelse Vader vaak gezien door middel van de prachtige dingen die Hij voor ons heeft geschapen.

Om de verschillende trainingsvergaderingen en proeven bij de diverse leveran-

ciers van NASA bij te wonen, reis ik vaak door de lucht. NASA heeft mij daarvoor een T-38 straalvliegtuig ter beschikking gesteld, dat ik tegelijkertijd bestuur als onderdeel van mijn training als astronaut. Vaak „rij ik naar mijn werk” op een hoogte van 14.000 meter met een snelheid die net onder die van het geluid ligt. Op die hoogte zijn er geen lijnvliegtuigen om rekening mee te houden. Er zijn ook geen bergtoppen die vermeden moeten worden. Onder het vliegen lees ik graag in de Leer en Verbonden. Zo nu en dan hebben we helder weer en is het uitzicht fantastisch.

Bij één bepaalde vlucht kon ik met mijn blik wel een zesde van de Verenigde Staten bestrijken — wel een imponerende manier om een land te zien. Vanaf die hoogte zie je geen afval liggen aan de kant van de weg. Je hoort geen familieruzies. Je bent je er niet van bewust dat er zich echtscheidingen afspelen en dat er discriminatie en armoe is daar beneden. Je ziet alleen hoe wondermooi het is. Je ziet de wereld zoals de Heer haar schiep.

Op een avond laat vloog ik op die bewuste 14.000 meter langs de oostkust. Er was een heel systeem van onweersbuien voorbijgetrokken, waardoor de lucht nu onwaarschijnlijk helder was. De hele kust zag eruit als een grote lap zwart fluweel waarop iemand met gulle hand diamanten had uitgestrooid.

Misschien nog spannender dan de wonderen van de natuur is de heerlijkheid die wij zien in het leven van de kinderen van onze Hemelse Vader. Ik was aanwezig op de plechtige vergadering waarin president Harold B. Lee werd gesteund als de nieuwe president van de kerk. Terwijl ik daar zat ontving ik een geestelijke manifestatie dat die man werkelijk een profeet was; evenzeer een profeet als

Abraham of Jesaja of Petrus. Die kleine openbaringen kunnen u helpen veel huis-onderwijs te verzetten, alsmede een aantal van de andere minder opvallende werkzaamheden die in de kerk verzet moeten worden.

Er was een tijd dat ik de NASA-vergaderingen in Binghamton (New York) bezocht, waar de ruimtesimulatoren waar wij gebruik van maken worden gebouwd. Ik benutte die gelegenheid dan om een klein, verlaten plaatsje, Harmony (Pennsylvania), te bezoeken. Daarin de buurt stroomt de Susquehanna. Er zijn gedeelten van de rivier waar je geen huis, geen spoorweg en zelfs geen telefoonpaal ziet. Er is niets waardoor het anders is dan in de tijd van Joseph Smith en Oliver Cowdery. Je kunt langs de oever van die rivier lopen en zeggen: „Ik vraag me af waar precies de broeders door Johannes de Doper werden opgedragen elkander te dopen. Ik vraag me af op welke van deze heuveltoppen of in welk bosje Petrus, Jakobus en Johannes aan deze broeders verschenen om hen tot het Melchizedekse priesterschap te ordenen.” Je voelt iets van de geest van die wonderbaarlijke gebeurtenissen.

Ik heb ook de vallei Adam-ondi-Ahman in het westen van de staat Missouri bezocht, waar ik altijd datzelfde visioen van heerlijkheid ontvang. Er is ons door middel van profetie verteld dat daar een zeer bijzondere vergadering zal worden gehouden, die door Adam zal worden gepreseed. Hij zal daar om rapporten vragen van alle bedelingen. Daarna zal de Heiland verschijnen en zal Adam het koninkrijk aan Hem overdragen voor het millennium. Maar dat zal een besloten vergadering zijn. Waarschijnlijk zullen slechts enkele uitgekozen priesterschapsdragers ervan op de hoogte zijn. Maar de geweldi-

ge betekenis van dit hele gebied is voelbaar.

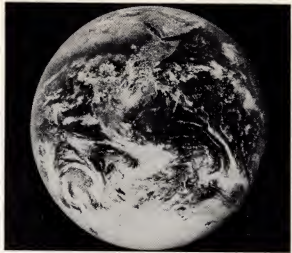
Toch heeft niet iedereen een visioen van de heerlijkheid van het koninkrijk Gods. Tegen het eind van de vorige eeuw, bijvoorbeeld, was een zekere mijnheer Wright voorganger in het kleine plaatsje Elkhart (Indiana). Op zekere dag kreeg hij bezoek van een professor Kelly, een plaatselijke onderwijzer die probeerde geld bij elkaar te krijgen voor technisch research. Hij vroeg om financiële steun en vertelde dat als de mensen hun industriële en technische inspanningen zouden bundelen, zij ongelooflijke dingen zouden kunnen doen ter verhoging van hun levensstandaard. Hij wees op een aantal zaken die volgens hem bereikt konden worden en zei dat de mens zijn levensduur zou kunnen verlengen, dat hij woningen zou kunnen bouwen die tot nog toe ongekende geriefelijkheid zouden bieden, dat hij op zekere dag misschien wel zou kunnen vliegen als een vogel.

De heer Wright antwoordde: „Wat een goddeloze gedachte! Ik denk er niet aan zoiets te steunen. Ga naar huis, meneer, en bid om vergeving. Het idee alleen dat de mens zou kunnen vliegen als een vogel druist in tegen de wil van God!”

Er waren echter twee zoons in het gezin — Wilbur en Orville Wright — die hun visioen van de eeuwigheid ervoeren toen zij in 1903 in hun eerste vliegtuig de lucht in gingen.

Soms zien mensen de heerlijkheid niet en soms zien ze iets wat alleen maar lijkt op heerlijkheid. Zij verspillen hun leven op zoek naar de zeven gouden steden of naar de bron van de eeuwige jeugd. Zij volgen een waandenkbeeld. Zij zoeken naar klatergoud in plaats van naar het ware goud.

Laat ons hopen dat wij Gods ware

heerlijkheid kunnen zien en de ware geest kunnen voelen.

De jonge generatie — en hopelijk ook mijn generatie — zou de wederkomst van de Heiland weleens mee kunnen maken. Zij zullen misschien moeilijke tijden meemaken in vergelijking waarbij het trekken over de prairies of het oversteken van de Atlantische Oceaan in een lek zeilschip helemaal niet zo zwaar lijken. Zij zullen een visioen van de heerlijkheid van het koninkrijk Gods nodig hebben om hen door zulke perioden heen te helpen. Maar als ze dat dan ook hebben, als ze de heerlijkheid hebben gezien van het evangelie, van de wederkomst, van het millennium en van het celestiale koninkrijk, dan zal dat hen schragen terwijl ze over hun vlakten trekken. Misschien zullen ze daar hun kinderen moeten begraven of andere beproevingen moeten doorstaan. Zij zullen worden bezocht, zoals iedere generatie bezocht is geweest. Mogelijkerwijs zullen zij zwaarder worden beproefd dan de meeste generaties. Zij zullen een visioen van de heerlijkheid Gods nodig hebben om hen door die zware tijden heen te helpen. □

Broeder Lind is astronaut bij NASA. Zijn eerste ruimtevlicht is vastgesteld voor september 1984.

VOORWAARTS CHRISTENSTRIJDERS

(Deel 1)

Jack Weyland

Niet iedereen kan naar de Brigham Young University, althans niet als eerstejaars en wanneer je maar 24 kilometer van een andere universiteit vandaan woont, dacht Mark terwijl hij zich een weg baande naar een plaats in het grote leslokaal voor zijn eerste les aan het State College.

Hij wierp een snelle blik op de zestig andere onbekenden om zich heen die ook besloten hadden sociologie 119 te volgen. Velen van hen waren ook eerstejaars die voor het eerst hun dictaatschrift opensloegen.

Hij keek of hij misschien leden van de kerk zag. Maar voor zover hij na kon gaan, was hij de enige heilige der laatste dagen aan het State College.

Twee rijen voor hem uit zat een meisje dat zijn aandacht trok. Het was niet haar lange haar, dat zachtjes over haar schouders viel, of haar hoge jukbeenderen die

hem opvielen. Zij zat in de Bijbel te lezen.

De docent, dr. Guthrie, kwam de klas binnen. Hij droeg een trui en had een oude pijp bij zich, die hij rustig zat te stoppen terwijl hij wachtte op de bel die het begin van de les aan zou geven. Hij moest een jaar of dertig zijn. Marks studentendeccaan had hem verteld dat dr. Guthrie één van de populairste docenten op de campus was en dat hij de afgelopen drie jaar onderwijsonderscheidingen had ontvangen.

Dr. Guthrie begon zijn voordracht door de klas te vertellen dat hij de vorige avond op een feestje teveel gedronken had en dus last had van een kater, maar desondanks zijn best zou doen les te geven. Deze inleiding werd gevolgd door een mop.

Mark keek om zich heen naar de reacties van de anderen. Grotendeels waren ze kennelijk blij een docent te hebben aangetroffen die „menschelijk” was.

Dr. Guthrie sprak enkele minuten over de vereisten voor de serie lezingen en vertelde aansluitend weer een mop, die eindigde met een hele reeks vloeken.

De klas liet haar goedkeuring blijken door luid gelach.

Het meisje voor Mark stak haar hand op.

„Ja?” vroeg dr. Guthrie.

Ze stond op met haar Bijbel tegen zich aangedrukt. Ze maakte een waardige indruk en zei kalm: „Dr. Guthrie, ik ben een christen en neem de Bijbel aan als het woord van God. Er wordt ons daarin geleerd dat wij de naam des Heren niet ijdel mogen gebruiken.”

Mark staarde het mooie meisje zonder make-up aan, dat de moed had ten overstaan van zestig mensen haar normen bekend te maken. Zich met haar vereenzelvigend, voelde hij zich, echter, ook opgelaten, zich bewust van de reactie van de klas.

Dr. Guthrie keek haar een ogenblik

peinzend aan, kennelijk afwegend of hij haar voor de ogen van de klas zou vernerden of het maar zou laten gaan.

„Hoe heet je?”

„Sara Taylor.”

„Oké, Sara. Dankjewel. Ik zal proberen me bij mijn uitlatingen te beheersen.”

Dr. Guthrie bekeek zijn aantekeningen een paar seconden lang, keek toen op en zei met een grijns: „Sara heeft zojuist een streep gehaald door de helft van mijn voordracht.”

Een golf van gelach ging door de klas heen.

„Tja, ik heb hier vier moppen die ik vandaag dan niet kan vertellen, maar wie ze toch wil horen,” zei hij met een ondeugende lach, „moet na de klas maar bij me komen en ik zal ze in jullie oor fluisteren.”

„Stuur haar maar de gang op als u een mop wilt vertellen,” stelde iemand voor.

„Ik vrees dat ze steeds op de gang zou staan,” grapte dr. Guthrie.

Na de klas, toen de anderen achterbleven om naar de moppen te luisteren, volgde Mark Sara de gang op.

„Sara?” riep hij haar achterna.

„Ja?” Ze keerde zich om en keek hem aan.

„Ik ben het eens met wat je zei over de Bijbel.”

„O ja? Ik heb je anders niks horen zeggen in de klas.” Ze draaide zich om en liep snel weg.

Terwijl Mark die avond naar huis reed, dacht hij nogeens na over hun eerste college en trachtte zich voor te stellen dat hij zou opstaan zoals Sara had gedaan. Maar hij wist dat hij het nooit had gekund.

Onder het rijden moest hij denken aan zijn afschuwelijke eerste schooljaar in een klein plaatsje op het platteland. Hij

voelde weer de paniek die bij hem was opgekomen toen hij probeerde de vraag van een onderwijzeres te beantwoorden. Hij begon zo verschrikkelijk te stotteren dat zij de vraag tenslotte aan iemand anders stelde. De andere jongens hadden hem dat hele jaar zo geplaagd op de speelplaats, dat hij uiteindelijk in de pauze niet naar buiten wilde gaan.

Na dat ene jaar waren ze naar een grotere plaats verhuisd, waar hem het stotteren door middel van een zorgvuldige therapie was afgeleerd. Maar de emotionele littekens zaten er nog; hij was niet in staat voor grote groepen mensen te spreken.

Bij zijn tweede voordracht deed dr. Guthrie aanvankelijk zijn best om zijn taal netjes te houden. Mark moest toegeven dat hij een uitstekende docent was en alleen van moppen gebruik maakte om ervoor te zorgen dat de aandacht van de klas niet verslaptte.

Halverwege de klas, toen hij aanvoelde dat zijn leerlingen sociologie beu waren, vertelde hij weer een mop vol laakbare taal. Er werd onbedaarlijk gelachen door een groep jongemannen op de achterste rij.

Sara's hand schoot weer omhoog.

Dr. Guthrie kreeg haar in de gaten en zei met een grijnslach, „O, hemel, ik ben een stoute jongen geweest. Zeg 't maar Sara.”

Weer kwam zij overeind en zei met een volkomen kalme stem, „De Bijbel leert dat overspel zonde is.”

„Dat kan wel zijn, Sara, maar ik geloof niet in de Bijbel. Ik ben een agnosticus en wat jij over de Bijbel zegt heeft voor mij geen betekenis. Ik stel meer belang in hetgeen kan worden getoetst en bewezen. Beperk voortaan je opmerkingen,

alsjeblijft tot zaken die intellectuele waarde hebben."

Ze ging weer zitten. Ik vraag me af of dr. Guthrie ooit het onderspit delft, dacht Mark.

Na de klas hield hij Sara staande in de gang.

"Mag ik je trakteren op een donut en een glas melk?"

"Waarom?"

"Ik wil met je praten."

Zij gingen naar het studentencafetaria en zochten een tafeltje in de hoek.

"Sara, ik bewonder je om je moed."

Ze scheen zich voor de allereerste keer te ontspannen, in het besef dat hij niet met haar ging redetwisten.

"Ik weet dat ik 't niet erg goed doe, maar ik moet toch iets zeggen. Ik kan niet toestaan dat hij alles wat ik hooghoud aanvalt."

Ze vertelde verder: „Voor de klas begon kwam er een meisje op me af, die zei te hopen dat ik niet bezig was op die manier te zorgen voor een goed cijfer. Ik vroeg of zij soms haar mond hield in de klas om er een goed cijfer mee te krijgen en ze zei: „Jazeker. Voor een 10 ben ik bereid alles te geloven wat hij maar wil.'”

„O,” zei Mark, die dit verhaal enigszins als een verwijt aan zijn adres opnam.

„Waarom heb jij niets gezegd?” vroeg ze zo vriendelijk als zij maar kon.

Hij keek haar aan en probeerde te bepalen of hij haar in vertrouwen kon nemen. Hij bespeurde geen geringschatting bij haar.

„Ik ben bang,” antwoordde hij eerlijk.

„Ach, iedereen is natuurlijk zenuwachtig, dat kan niet anders.”

„Nee, het is meer dan dat. Toen ik klein was tobde ik met een spraakprobleem.

Dat heb ik wel overwonnen, maar de angst om uitgelachen te worden, is er nog steeds.”

„Exodus, hoofdstuk 4, de verzen 10, 11, en 12,” antwoordde ze met een lachje.

„Wat staat daar dan?” vroeg hij.

„Wacht, ik noteer 't wel even, dan kun je het straks opzoeken.” Ze pakte een servetje, zette de verwijzing erop, waarna hij het in zijn portefeuille stopte.

„Ben jij een christen?” vroeg ze.

„Jawel,” zei hij, zich afvragend hoeveel hij er nog meer bij moest vertellen.

„Op zekere dag zul je dat moeten tonen. Jezus zal je daarbij helpen.”

Hij vroeg zich af waarom dit meisje, dat maar een fractie van zijn schriftuurlijke kennis had, er zoveel beter in slaagde haar liefde voor Hem te laten blijken.

„Wil je mij helpen?” vroeg hij.

„Ja, natuurlijk wil ik dat.”

„Dr. Guthrie verstaat zijn vak en misschien komen we verder als we hem op zijn eigen terrein kunnen bestrijden — ‚intellectuele waarde’ — weet je wel. Mijn zondagsschoolleraar is advocaat en weet hoe hij een zaak voor een jury moet bepleiten. Hij zal ons vast wel willen helpen. Kom je dan met me mee naar mijn zondagsschool?”

„Van welke kerk is dat dan?: vroeg ze.

„De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. Ons kerkgebouw is 24 kilometer hiervandaan. Ik zou je op kunnen halen, dan gaan we er samen heen.”

De volgende zondag haalde hij haar om half acht op zodat hij naar de priesterschapsvergadering kon gaan. Sara woonde de vergadering van de zusters-hulpvereniging bij. Na de les zag hij haar

uit het lokaal komen. Ze was overstuur.

„Breng me naar huis of ik ga lopen!”

„Hoe zo?”

„Dit is de mormoonse kerk.”

„Ja, dat is een andere naam ervoor.”

„En jij bent mormoon?”

„Ja, dat ben ik.”

„Je bent misleid,” zei ze, draaide zich om en liep vlug het gebouw uit.

Hij holde haar achterna. „Waar ga je heen?” vroeg hij.

„Terug naar het State College.” Ze bleef staan en wierp hem de beschuldiging toe: „Je bent helemaal geen christen.”

„Hoe kun je dat nou zeggen? Hoe kan een kerk die de naam van de Heiland draagt niet christelijk zijn?”

„En het Boek van Mormon dan?” wierp ze tegen. „Dat is toch jullie Bijbel, of niet soms?”

Ze draaide zich om en holde weg en Mark ging haar achterna. Na een poosje ging ze over op een loopas. Ze stond hem echter niet toe om naast haar te lopen, dus bleef hij een paar passen achter.

Een paar honderd meter van de kerk vandaan stopte een familie die op weg was naar de kerk en die Mark kende, om te vragen of hij misschien hulp nodig had. Hij vroeg hen tegen zijn ouders te zeggen dat hij wat later thuis zou zijn. Voor ze verder reden vroeg hij een Boek van Mormon van hen te leen en hij kreeg er gelijk een in zijn hand gestopt.

Hij moest hard lopen om Sara in te halen. Onderdehand waren zij het stadje uit en liepen ze langs een weg die uiteindelijk uitkwam bij de autoweg die terugvoerde naar het State College.

„Sara, je kunt toch geen 24 kilometer lopen?”

„Let maar eens op.”

„Sara, luister, alsjeblieft. Ik ga je iets voorlezen uit het Boek van Mormon.” Ze begon harder te lopen, maar Mark hield haar bij, zodat ze hem kon horen: „. . . tot overtuiging van Jood en niet-jood, dat Jezus de Christus is, de Eeuwige God, Die Zich aan alle natiën openbaart . . .”

„Heb jij meerdere vrouwen?” wierp ze hem bits toe.

„Ik heb er geeneen en als alle vrouwen zo onredelijk zijn als jij, hou ik het mischien wel zo.”

Ze bleef alsmaar lopen.

Een paar minuten laten probeerde hij het weer. „Sara, ik ga uit het Boek van Mormon lezen over de Heiland. Wist je dat Hij na zijn opstanding mensen in de Nieuwe Wereld heeft bezocht?”

Geen antwoord.

Mark begon voor te lezen uit hoofdstuk 11 van 3 Nephi. Tegelijkertijd versnelde zij haar pas in een poging buiten het bereik van zijn stem te komen.

Het was niet eenvoudig om voor te lezen en tegelijk te kijken waar hij liep. Op een zeker moment struikelde hij en viel, maar hij stond gelijk weer op en ging verder.

Na enkele bladzijden ging zij wat langzamer lopen.

Hij bleef voorlezen tot aan het eind van 3 Nephi. Hij deed er twee uur over.

Toen bleef ze eindelijk staan en draaide zich om. „Wat je allemaal gelezen hebt, staat dat in het Boek van Mormon?”

„Ja.”

Ze liep op hem af en vervolgens voorbij, nu weer in de tegengestelde richting.

„Waar ga je heen?” riep hij haar na.

„Terug naar De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.”

„Sara?” riep hij.

„Wat is er?” vroeg ze zonder haar pas te vertragen.

„Mag ik naast je lopen?”

Ze bleef staan en draaide zich om. De glimlach op haar gezicht was de eerste die hij die ochtend van haar had gezien.

Tegen de tijd dat ze terug waren stond de tweede wijk op het punt te beginnen met hun avondmaalsvergadering. Hij nam naast haar plaats op de tweede rij.

Het was vasten- en getuigenisvergadering en een van die vergaderingen waarvan je hoopte da hij nooit zou aflopen. Op een zeker moment zag hij hoe de tranen langs Sara's wangen stroomden.

Na de vergadering reden ze naar het huis van broeder Packard, die advocaat was en tevens Marks zondagsschoolleeraar. Hij stemde erin toe hen te helpen bij het in debat brengen van dr. Guthrie's denkbelden. Zij bleven zo lang, dat ze voor het avondeten werden uitgenodigd. Terwijl Sara zuster Packard hielp in de keuken, belde Mark zijn ouders om uit te leggen wat er was gebeurd. Hij nam ook contact op met de zendingen om een afspraak met hen te maken voor Sara.

In de loop van de daaropvolgende week bereidden Mark en Sara zich voor om in debat te treden met dr. Guthrie. Zij brachten dagelijks meerdere uren door in de bibliotheek, waar zij gegevens noteerden uit rapporten die hun standpunt inzake reinheid, het gezinsleven en het gebruik van drugs staafden. Al hun notities werden keurig opgeborgen in een oude schoenendoos. Donderdag hadden zij een afspraak met broeder Packard, die met hen oefende. Vrijdag 's avonds kreeg Sara haar eerste les van de zendingen.

Op zaterdagochtend nam Mark haar

mee voor een klimtocht in de bergen vlakbij het State College. Ze had nog nooit geklommen, dus zocht hij een gemakkelijke tocht uit.

Het rook heerlijk pittig buiten en de blaadjes van de espenbomen langs de canyon waren al bezig hun schitterende herfstkleuren te krijgen. Ze waren allebei zwijgzaam terwijl zij omhoog klommen en spraken bewust alleen als het absoluut noodzakelijk was, in een poging de schoonheid om hen heen zo weinig mogelijk te verstoren.

Eindelijk bereikten ze de top en gingen zitten. Mark haalde de twee appels uit zijn kleine rugzak. Zij aten ze langzaam op en keken toe hoe de ochtend geleidelijk overging in de middag.

Ze ziet er hier het beste uit, dacht hij bij zichzelf. Als ze in de collegezaal naast een meisje werd gezet dat make-up gebruikt, zou Sara er alledaags uitzien, maar hier, waar eenvoudig een kenmerk van schoonheid is, ziet ze er geweldig uit.

„Toen ik vannacht wakker werd, moest ik huilen,” zei ze zachtjes.

„Waarom?”

„Het probleem waar ik mee zit is: stel dat wat jullie leren écht waar is?”

„Het is ook waar.”

„Mark, jullie kunnen het niet bij het rechte eind hebben. God zou heus wel meer mensen op de hoogte hebben gebracht. Hoeveel heiligen der laatste dagen zijn er eigenlijk?”

„Vijfmiljoen.”

„En die vijfmiljoen hebben de waarheid en alle anderen niet?”

„Het priesterschap is hersteld.”

„Ja, ik weet dat jij dat gelooft.”

„Wat is er?” vroeg hij. „Wat zit je eigenlijk dwars?”

„Nou goed, ik zal het je vertellen. Het is mijn moeder. Ik heb de hele nacht over haar liggen tobben. Ze is dood.”

„Het spijt me.”

„Mij ook,” zei ze en vocht tegen haar tranen. Terwijl ze haar best deed haar kalmte te bewaren, raapte zij een goudkleurig blaadje op en bekeek het nauwkeurig.

„Mijn moeder was een goed iemand. Papa en mama waren altijd overtuigde christenen. Ik niet. Toen ik veertien was, kwam ik tegen hen in opstand. Ik deed al het mogelijke om hen te kwetsen. Op mijn zeventiende liep ik van huis weg en ging naar Californië, waar ik me aansloot bij een groep meisjes die ook van huis waren weggelopen. We leefden er nogal op los.

Op zekere dag ging ik met wat meisjes mee om een evangelist te horen spreken. Het was bedoeld als een grap, maar al luisterend naar hem werd mijn hart verzacht en raakte ik al mijn verbittering kwijt. Ik beloofde mijn leven helemaal aan Jezus te geven. Zodra ik het geld bij elkaar had nam ik de bus terug naar huis.

Onder het rijden moest ik alsmaar denken hoe gelukkig mijn ouders zouden zijn dat ik Jezus eindelijk als mijn Heiland had aangenomen. Toen ik thuiskwam ontdekte ik dat mijn moeder vier weken daarvoor was overleden. Ze heeft me nooit als christen meegemaakt. We zijn nooit als familie verenigd geweest.”

Ze liet het blaadje uit haar handen vallen en op de grond dwarrelen. „Hoe moet het nu met mijn moeder? Moet ze veroordeeld worden omdat ze nooit van Joseph Smith heeft gehoord?”

Hij stak zijn hand in zijn rugzak en haalde zowel zijn drie-in-één als zijn Bijbel tevoorschijn.

„Heb je daar een antwoord op?” vroeg ze verrast toen ze zijn brede glimlach zag.

„Het mooiste antwoord in de hele wereld,” zei hij en sloeg de Parel van Grote Waarde op.

's Middags vonden zij een paadje in het bos dat zij lange tijd volgden. Zij praatten samen over tal van onderwerpen groot en klein, maar op één moment tijdens hun wandeling draaide zij zich naar hem om en vroeg of zij over de Heiland konden spreken. Het was net als twee mensen die bij elkaar komen en nieuws uitwisselen over een dierbare vriend die geen van beide in lange tijd heeft gezien, waarbij zij elkander deelgenoot maken van de ervaringen die zij met hem hebben opgedaan. Sara vertelde over zijn zending om de wereld te verlossen en over zijn liefde, zelfs voor hen die gezondigd hebben. Mark sprak over zijn verschijnen aan Joseph Smith en andere profeten en dat Hij ook nu tot een profeet sprak.

Toen hij bij de universiteit afscheid van haar nam, zei ze: „Mark, ik moet mijn vader vertellen dat ik de kerk aan het onderzoeken ben. Dat ben ik hem wel verschuldigd.”

Die zondagavond ontving zij de tweede les van de zendingen.

Dinsdagavond haalde hij haar omstreeks sluitingstijd af bij de bibliotheek, waarna zij naar een eethuisje aan de grote weg reden voor een eenvoudige maaltijd. Zij maakte een heel stille, gespannen indruk.

Toen de serveerster hun bestelling kwam opnemen, zei Sara abrupt: „Geef mij maar een kopje koffie.”

Wordt volgende maand vervolgd.

DE GEMEENSCHAP EN CONTACT

De kracht van de getuigenisvergadering

Margaret Hoopes

Enkele jaren geleden bracht een vrouw die geen lid is van de kerk enige tijd door aan de Brigham Young University om haar doctorsgraad te behalen. Zij raakte geïnteresseerd in de levensstijl van de heiligen der laatste dagen en besteedde veel tijd aan het observeren van de leden van de kerk. Het meest indrukwekkende dat zij had meegemaakt, vertelde ze mij, was een geestelijk programma voor de studenten, waarbij zij werden toegesproken door één van de algemene autoriteiten. „Ik ben nog nooit ergens geweest waar zoveel mensen precies hetzelfde geloofden,” vertelde ze. „Ik kon werkelijk iets *voelen* dat ik nog nooit eerder had meegemaakt. Ik kon de kracht van dat geloof voelen.”

Ik ken iemand anders, echter, een actief lid van de kerk, voor wie getuigenisvergaderingen een foltering waren. Zij werd er zenuwachtig en onrustig van; tegen het eind van de vergadering voelde

zij zich altijd gedeprimeerd. Wij kwamen er later achter waarom bepaalde factoren uit haar persoonlijke leven er de aanleiding van waren dat de concentratie van geestelijke kracht in die vergadering haar een zeer onbehaaglijke gevoel gaven.

En dan is er mijn eigen ervaring, die waarschijnlijk lijkt op die van veel leden van de kerk. In een zekere periode van mijn leven begon alles verkeerd te gaan — niet alleen geestelijk, maar ook maatschappelijk, beroepsmatig en persoonlijk. Ik spande mij in om een buitengewone docente, consulente en leidster te zijn — maar slaagde op geen enkel vlak.

Ik voelde mij gekrenkt en uitgeput en hoe meer ik mij inspande, hoe erger de dingen werden. Aan de kwaliteit van mijn gebeden kon ik afmeten dat er zich een dikke laag isolatie begon te ontwikkelen tussen mij en de Geest, totdat alleen al de gedachte een poging te moeten onderne-

men om erdoorheen te breken, mij bij voorbaat uitputte. En toen, zoals al zo vaak was gebeurd, werd mijn geestelijk leven gered door een getuigenisvergadering. Ik was emotioneel verdoofd en doodmoe de kapel binnengegaan, maar had voldoende zelfdiscipline om mezelf tot luisteren te dwingen. Ik hoorde mensen getuigen dat hun gebeden waren verhoord. Ik hoorde mensen die zeiden te weten dat de Heer van hen hield. Ik hoorde mensen zeggen dat zij Christus in hun leven kenden als een dynamische werkelijkheid. En al luisterend voelde ik de isolatielaag wegsmelten. Ik liep de kapel uit volkomen afgestemd op hun getuigenissen en wederom in contact met mijn eigen getuigenis.

Bij al deze ervaringen was de centrale factor de machtige invloed van het getuigenis, een collectieve geestelijke kracht die de kern vormt van iedere getuigenisvergadering waar de Heilige Geest aanwezig is. Die kracht is, mijns inziens, ontleend aan de belofte van de Heer aan zijn discipelen: „Waar twee of drie vergaderd zijn in mijn naam, daar ben Ik in hun midden.” (Matteüs 18:20.)

Als heilige der laatste dagen kan ik de invloed van de Heilige Geest op een groep mensen die hun getuigenis geven begrijpen. Als beroepsconsulente ben ik in staat een aantal factoren in de getuigenisvergadering te bepalen, die dit soort kracht opwekken.

Ten eerste, voelen mensen zich — in een goede getuigenisvergadering — veilig, bemind en bereid om anderen te vertrouwen. Mijn beroepsmatige ervaringen hebben mij geleerd dat wanneer mensen deze gevoelens hebben over anderen in dezelfde ruimte, er buitengewone dingen

gebeuren. Zij kunnen hun eigen gevoelens meer diepgaand onderzoeken en ze nauwkeuriger waarnemen, waarna zij hun ontdekkingen openhartiger met anderen kunnen delen. En, het allerbelangrijkste, zij kunnen sneller *leren*. In de situaties die ik beroepsmatig meemaak, is dit leren gewoonlijk gericht op kennis over het eigen ik. In getuigenisvergaderingen is er de toegevoegde dimensie van het leren over het eeuwige ik in de context van het plan van zaligheid.

Ten tweede, worden door getuigenisvergaderingen *gemeenschappen* gevormd uit groepen mensen die min of meer vreemden voor elkaar zijn — mensen die elkander misschien alleen van gezicht of van horen zeggen kennen. Elk persoonlijk getuigenis, of die nu uitgesproken wordt of gekoesterd in het hart, draagt bij tot de geestelijke eenheid onder de aanwezigen. Dit vormt op zich al een factor waardoor deze bijeenkomst anders is dan andere, waarin stilzwijgen kan worden beschouwd als niet-ondersteunend en zelfs vijandig. In een getuigenisvergadering is stilzwijgen ondersteunend, niet alleen voor degeen die spreekt, maar voor allen die toeluisteren en deelhebben aan de Geest. Het delen in gemeenschappelijke waarden en verbondenheid is versterkend en hartverwarmend.

Getuigenissen stellen de Heilige Geest in de gelegenheid tot ons te getuigen dat de mededelingen die overgebracht worden waar zijn. Zij helpen ons onze onderlinge betrekkingen en onze betrekking tot God te onderkennen en om ons verantwoordelijk te voelen voor onze broeders en zusters. Zij motiveren ons ook om die broeder- en zusterschap waardig te

zijn door onze persoonlijke zwakheden onder de loep te nemen en ons leven te zuiveren. Omdat wij het gevoel kunnen hebben bij die gemeenschap van de Geest te horen, hunkeren we naar een nog groter toebehoren. Ik heb mij zelden meer gemotiveerd gevoeld om mij te bekeren dan wanneer ik mensen in mijn wijk nederig heb horen getuigen van de hulp die zij bij hun moeijlichkeiten hebben ontvangen en van de liefde die zij voelen voor de Heiland en voor hun broeders en zusters. Tenslotte zullen dergelijke ervaringen dienen ter versterking van ons verlangen naar de algehele gemeenschap die wij zullen voelen wanneer wij herenigd zijn met onze Hemelse Vader.

Ik herinner me een vriendin die vertelde over haar twee lievelingswijken. In beide gevallen was haar gevoel van innige verbondenheid met de wijk begonnen met de eerste getuigenisvergadering die zij er had bijgewoond. De eerste was een studentenwijk in Seattle (Washington). „Iedereen was net terug van hun zomervakantie. Eén van de meisjes dat haar getuigenis gaf had de kerk in de loop van het vorige voorjaar onderzocht, was naar huis gegaan en had zich daar laten dopen. Toen zij vertelde dat zij gedoopt was en haar getuigenis gaf, ging er een merkbare golf van blijdschap door de gemeente heen. Ik wist geeneens hoe zij heette, maar ook ik werd aangestoken door diezelfde blijdschap. Naarmate degenen die daarna spraken hun liefde voor haar tot uitdrukking brachten, voelde ik diezelfde liefde ook in mijn hart.

In de tweede wijk, een wijk in Salt Lake City, hoorde ik een aantal diakenen hun excuus aanbieden voor wat kattenkwaad dat zij hadden uitgehaald, waarna hun

leerkrachten en de bisschop hun vertrouwen in en waardering voor hen uitdrukten. De hele wijk trok zich het welzijn van die jongens aan. Het is vreemd,” voegde zij er peinzend aan toe, „ik was niet bekend in die wijk, maar toch voelde ik me erbij betrokken.”

Wanneer iemand zijn getuigenis geeft, ontvangt hij nieuwe kracht en geestelijke macht. Ik geloof dat dit gebeurt omdat het onder woorden brengen van hetgeen wij geloven deze dingen wezenlijker voor ons maakt. Iemand vertellen hoezeer je je ouders waardeert heeft automatisch een versterken van die gevoelens tot gevolg. En iets doordenken om het te kunnen verwoorden, heeft tot gevolg dat het denkbeeld scherp wordt gesteld. Ik maak weleens mensen mee die het werkelijk nodig hebben hun positieve gevoelens hardop uit te drukken, opdat de Heilige Geest ze kan bekrachtigen. Het voelen van het getuigenis dat hetgeen je zegt werkelijk waar is, kan één van de meest stimulerende ervaringen van het leven zijn. Aldus ontvangt degenen die zijn getuigenis in het openbaar uitspreekt vaak belangrijke inzichten in het evangelie.

De tijd die ons in de getuigenisvergadering gegeven wordt hebben wij nodig, omdat het tijd vergt voor sterke geestelijke gevoelens om zich te ontwikkelen. Spreken over onze gevoelens staat ons toe er lang genoeg aandacht aan te schenken om te beseffen hoe belangrijk ze voor ons zijn. Herhaaldelijk ons getuigenis geven helpt datgene dat wij weten en voelen om naar de oppervlakte te komen en een duurzaam deel van ons te worden.

Naast het feit dat wij over onszelf leren, leren wij ook over anderen. Ik herin-

ner mij een leidster van de lauwermeisjes die echt ontmoedigd was over de apathische en nonchalante houding van haar meisjes, totdat enkele van hen op een getuigenisvergadering een oprecht getuigenis gaven van de grote plaats die de Heiland in hun leven innam. Hierdoor werd de negatieve houding die bezig was post te vatten bij de leidster volkomen veranderd. Ik herinner mij een andere getuigenisvergadering een paar maanden geleden, waarin een zuster die ik slechts oppervlakkig kende vertelde hoe zij een persoonlijk probleem had kunnen overwinnen en de Heer bedankte voor het verschaffen van de mogelijkheden daartoe. Ik kon hetgeen zij vertelde begrijpen en voelde een groot verlangen haar beter te leren kennen. Zonder dat geestelijke inzicht van ons verwantschap, zou ik waarschijnlijk nooit de rijkdom van haar vriendschap hebben ontdekt.

Al deze factoren dragen ertoe bij de invloed en macht van getuigenisvergaderingen te verklaren. Ik herinner mij een toespraak te hebben gelezen die president Spencer W. Kimball eens had gehouden voor een groep zendelingen toen hij lid was van de Raad der Twaalf. Daarbij zei hij het volgende over de belangrijkheid van het geven van ons getuigenis:

„Nu is het geven van ons getuigenis niet één of andere vreemde, excentrieke gewoonte die alleen wij hebben. Het is een fundamenteel onderdeel van de kerk . . . Ik weet nog dat ik mijn getuigenis gaf als kind in het jeugdwerk en in de zondagschool. Het is fundamenteel. Het is belangrijk . . . Er zijn mensen die zeggen dat het dwaas is kleine kinderen hun getuigenis te laten geven en dat zij niet kunnen weten dat het waar is. Ongetwijfeld is

hun kennis beperkt, maar zij kunnen wel gevoelens hebben en getuigenissen zijn gevoelens, niet slechts de opeenstapeling van feiten. Getuigenissen komen uit het hart. En dus worden zij een fundamenteel iets . . . Wij hebben getuigenissen door alle gelederen van de kerk heen. Wanneer we een groepje zendingspresidenten bij elkaar hebben, geven we ons getuigenis. En wanneer groepjes leden bij elkaar zijn, waar dan ook, geven zij formeel of informeel hun getuigenis.

Ook thuis geven wij, die deel uitmaken van de Raad der Twaalf, ons getuigenis. Wij hebben een driemaandelijks getuigenisvergadering. Met z'n twaalf — of zoveel als binnen bereik zijn van de hoofdzetel van de kerk — gaan wij 's ochtends vroeg naar onze eigen kamer op de vierde verdieping van de tempel. Er staan daar twaalf leren fauteuils. Ze zijn erg oud. Ik geloof dat er al vijftig jaar lang apostels in hebben gezeten. Het leer begint te slijten, maar het zijn toch nog steeds geriefelijke oude stoelen. Ze staan in een halve cirkel. We hebben daar ook onze secretaris. President Joseph Fielding Smith (de toenmalige president der Twaalf) zit aan het ene uiteinde en het jongste lid aan het andere. Wij zitten in de vorm van een hoefijzer. We zingen. Of broeder Harold B. Lee bespeelt het orgel, of hij dirigeert, terwijl ik het orgel bespeel. We hebben een klein harmonium, waarbij de luchttoevoer met de voeten wordt geregeld. Wij bidden zeer ernstig dat de geest des Heren bij ons zal zijn en luisteren vervolgens naar de notulen van onze vorige vergadering, die zeer gedetailleerd zijn. Het voorlezen ervan neemt wel vijftien of twintig minuten in beslag . . . (en ze) zijn boeiend. Zo horen we weer de ge-

tuigenissen die we drie maanden daarvoor van de broeders hebben gehoord.

Daarna gaat president Smith gewoonlijk staan en met zijn boeken in zijn handen verklaart hij de Schriften aan ons, enigszins, denk ik, zoals de Heer dat deed aan de twee mannen die op weg naar Emmaüs waren . . .

Wij vasten allemaal. Twee van ons spreken de zegen over het avondmaal uit, waarna wij het aan elkaar doorgeven. Daarna beginnen de getuigenissen. Wij doen er drie of vier uur over, alleen wij twaalf, om tot elkander te getuigen. Ik vertel u dit, opdat u moogt weten (dat het geven van getuigenissen) fundamenteel is en een belangrijk onderdeel vormt van het programma van de kerk. Als het voor de Twaalf nodig is om tot elkander te getuigen, zich uit te drukken en hun dankbaarheid aan de Heer uit te spreken, dan hebben de zendelingen dit wellicht ook nodig om hen kracht te geven, te verheffen en te inspireren en om het geestelijk vuur brandende te houden. Tot slot zingen wij nog een keer, bidden en keren terug tot onze diverse plichten.

En dan hebben we nog een andere getuigenisvergadering, en wel om het halfjaar op de donderdag voorafgaande aan de algemene conferentie. Alle algemene autoriteiten zijn daarbij aanwezig . . . in het vertrek van het Eerste Presidium en de Twaalf in de tempel. Vooraan staat een stoel die voor de president is bestemd. De enige die ooit die stoel gebruikt is de profeet des Heren. Zelfs wanneer zijn raadgevers in geval van zijn aanwezigheid de vergadering leiden, zitten zij altijd op hun eigen plaats . . .

Het avondmaal wordt door twee van de broeders bediend, (we vasten), gewoon-

lijk twee van de Twaalf. Daarna beginnen de getuigenissen. De patriarch, een lid van de presiderende bisschop, een van de zeventig . . . één of meer van de Twaalf en alle drie de leden van het Eerste Presidium geven hun getuigenis. Het is een heerlijke ervaring tot slot en als climax het getuigenis te horen van de profeet des Heren. Om hem daar te zien staan en hem te horen zeggen: 'Ik weet dat het waar is. Ik weet dat de Heer ons antwoord geeft. Hij is bezig zijn voornemens en wil aan ons te openbaren.' Ik zeg u dat dat een onvergetelijke ervaring is.

Ik breng dit naar voren opdat u niet denkt dat het geven van getuigenissen slechts een bijkomstigheid is . . . Dit is het programma van de kerk. Het is een machtig iets . . . het is het hartebloed van de organisatie en van de kerk." (*The Berlin Spirit*, januari 1962.)

Niet alle getuigenisvergaderingen zijn een heerlijke ervaring voor alle aanwezigen. We hebben waarschijnlijk allemaal weleens getuigenisvergaderingen uitgezeten waarbij wij helemaal niet waren afgestemd op het gebeuren. Sta mij toe te wijzen op enkele factoren die de invloed van de Geest in ons leven weleens kunnen verminderen. Een factor is wanneer we over ons getuigenis spreken ('Ik heb een getuigenis . . .'), in plaats van daadwerkelijk ons getuigenis te geven ('Ik weet dat Christus leeft'). Het is ook bevorderlijk om te vertellen *waarom* wij dat weten. Wij kunnen de aanwezigen deelgenoot maken van hetgeen wij hebben meegemaakt dat tot die kennis heeft gevoerd.

Een tweede factor is het afgeleid worden. Ik heb jonge ouders die hun best doen vier hongerige kinderen in het ga-

reel te houden, zich horen afvragen waarom zij eigenlijk moeite doen om de getuigenisvergadering bij te wonen. Ondanks hun moeilijke positie vind ik wel dat zij er horen te zijn. Ik ben van mening dat de gave van de Heilige Geest in ieder geval, om hen heen' wordt uitgeoefend, ook al zijn zij op dat moment niet in staat om hun eigen gave uit te oefenen.

En ook al is niet iedere getuigenisvergadering een even groot succes voor ons, moeten wij er toch zijn. Er zijn perioden in mijn leven geweest, dat ik zelf niet geestelijk sterk was, maar toch ontdeedte dat ik door het geloof van anderen was versterkt. Dit geldt voor volwassenen in tijden van geestelijke zwakheid; het geldt ook voor kinderen, die geestelijk nog niet volwassen zijn. Toen ik op zending ging, had ik het Boek van Mormon nog niet uitgelezen, maar ik kon de waarachtigheid ervan niet verloochenen. Er was zo krachtig tegen mij en om mij heen getuigd, dat ik wist dat het waar was. Ik heb het nooit kunnen ontkennen. Die kennis heeft in tijden van nood gezorgd voor geestelijke vernieuwing.

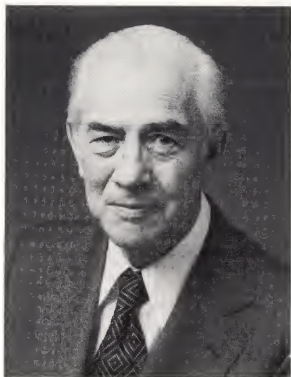
Als echter de getuigenisvergadering geen volledig bevredigende en geestelijke voedzame ervaring voor u is, laat mij dan enkele punten naar voren brengen die mij altijd helpen. Ten eerste, woon de vergadering bij. Het geeft niet hoe u zich voelt, als u er kunt komen ga dan. Ten tweede, bereid u op de ervaring voor. Vast en bid. En ik bedoel werkelijk vasten door u niet alleen te onthouden van eten en drinken, maar door u volledig te concentreren op de Heiland. Onderken en geniet van de vertrouwdheid van uw gang naar de oude, vertrouwde plaats op het oude, vertrouwde tijdstip. Er kan grote

invloed uitgaan van herhaling. Tracht bewust bij te dragen aan de eerbiedige sfeer in het gebouw en onder de aanwezigen. Zing de vertrouwde lofzangen met een gevoel van genegenheid en met aandacht. Luister naar de gebeden. Al deze zaken zullen u bewust maken van uw eigen gevoelens en u helpen ontvankelijk te zijn voor de invloed van de Heiland. En wanneer het geven van de getuigenissen begint, aanvaard dan de kracht en het geloof van degenen die spreken; laat de kracht van het evangelie doorwerken in uw gedachten en uw daden. Laat uw verstand en geest worden versterkt. Wij hebben recht op die versterking.

Ik herinner me een aantal getuigenisvergaderingen waar de Geest zeer sterk aanwezig was. Een aantal van die bijzondere ervaringen zijn verbonden met vergaderingen in zeer kleine gemeenten in Engeland terwijl ik daar op zending was. Vergaderingen waarin elk lid een getuigenis had en ernaar hunkerde anderen er deelgenoot van te maken. De zuiverheid en vreugde van die gevoelens komen mij weer voor de geest wanneer ik de getuigenisvergadering bijwoon en geven mij een idee van hoe het misschien zal zijn om in de aanwezigheid van de Heiland te vertoeven. Dat soort ervaringen heeft mijn vertrouwen gesterkt in de belofte van de Heer dat Hij in ons midden zal zijn wanneer wij in zijn naam vergaderd zijn. □

Margaret E. Hoopes is kinder- en gezinspsychologe en doceert aan de Brigham Young University.

Ouderling Mark. E. Petersen overleden

Op 16 januari jl. werd er in de tabernakel te Salt Lake City een uitvaartdienst gehouden voor ouderling Mark E. Petersen (83) van het Quorum der Twaalf Apostelen. Hij was op 11 januari in het ziekenhuis Salt Lake Valley overleden.

Ouderling Mark E. Petersen, die onder behandeling was voor kanker, werd in verband met complicaties de laatste maanden diverse malen opgenomen in het ziekenhuis. Ondanks dit alles was en bleef hij attent en vriendelijk voor iedereen. In weerwil van zijn gezondheidsproblemen bleef hij op zijn post, vervulde hij zijn kerktaken en werkte hij aan zijn laatste boek, een serie

verhandelingen over het Boek van Mormon, dat op de dag van zijn overlijden klaar was voor publicatie. Hij laat twee dochters, drie kleinkinderen, twee achterkleinkinderen, een broer en twee zusters achter.

Ouderling Mark E. Petersen was sinds april 1944 lid van de Raad der Twaalf Apostelen.

Hij stond jaren aan het hoofd van de public-communications-programma's van de kerk. Hij vestigde in vele delen van de wereld bezoekerscentra.

Ook was hij jaren lid van het comité contact militairen en was hij lid en adviseur van het muziekcomité van de kerk. Tevens was hij meer dan twintig jaar adviseur van de zustershulpvereniging.

Hij had meer het toezicht op de kerk in West-Europa incl. Groot-Brittannië en Zuid-Afrika.

Ouderling Petersen was het grootste gedeelte van zijn leven journalist. Hij diende in verschillende functies op de redactie van *Deseret News*, een kerkelijk dagblad, en krom op tot hoofdredacteur en later president van de corporatie. Hij bleef meer dan vijftig jaar bij deze uitgever, waarin hij ondermeer aan het hoofd stond van een grote commerciële drukkerij en verantwoordelijk was voor de dagelijkse krant.

Hij schreef meer dan 20 boeken en brochures, waaronder een aantal zendingsbrochures die over de gehele wereld door de zendingelingen gebruikt worden.

Ook zijn vrouw, wijlen Emma Marr Petersen, was schrijfster; zij heeft meer dan twaalf kinderboeken op haar naam staan. Zij waren de ouders van twee dochters.

